2026/781

10.4.2026.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2026/781

(2026. gada 8. aprīlis),

ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1178/2011 un (ES) Nr. 965/2012 attiecībā uz prasībām, kas piemērojamas lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām un minēto iekārtu izmantošanai pilotu apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 ([1]), un jo īpaši tās 23. pantu, 27. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas Regulā (ES) Nr. 1178/2011 ([2]) ir noteiktas prasības lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu (*FSTD*) izmantošanai pilotu tipa apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs.

(2) Komisijas Regulā (ES) Nr. 965/2012 ([3]) ir noteiktas tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju, un it īpaši prasības *FSTD* izmantošanai ekspluatanta periodiskajā apmācībā.

(3) Kopš Regulas (ES) Nr. 1178/2011 piemērošanas sākuma *FSTD* oficiālā kvalifikācija, pamatojoties uz *FSTD* tipu un līmeni, ir noteikusi to, cik lielā mērā *FSTD* var izmantot pilotu apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs. Ņemot vērā *FSTD* tehnoloģijas attīstību un inovācijas, būtu jāpārskata noteikumi par *FSTD* izmantošanu attiecīgi tipa kvalifikācijas un ekspluatanta periodiskajā apmācībā, lai varētu veikt konkrētu apmācības uzdevumu un izmantot piemērotāko *FSTD*, pamatojoties uz tās tehniskajām spējām jeb "*FSTD* spēju apliecinājumu" (*FCS*).

(4) Regulu (ES) Nr. 1178/2011 un (ES) Nr. 965/2012 noteikumi par *FSTD* izmantošanu tipa kvalifikācijas un ekspluatanta periodiskajā apmācībā būtu jāgroza, lai noteiktu simulācijas funkcijas un uzticamības līmeņus, kas vajadzīgi apmācības uzdevumu atbalstam, un lai nodrošinātu lielāku elastību, nosakot šiem uzdevumiem piemērotas *FSTD*. Minētajos grozījumos būtu jāņem vērā Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas publicētie norādījumi, kuros ieteikts *FSTD* kvalifikāciju balstīt uz kritērijiem, kas saistīti ar simulācijas funkcijām un uzticamības līmeņiem.

(5) Ieviešot *FCS* attiecībā uz kvalificētām *FSTD*, būtu jāievieš atbilstīgi pārejas noteikumi, lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju no pašreizējām uz turpmākajām spēkā esošajām *FSTD* piemērojamajām prasībām, vienlaikus atbalstot pēc iespējas drīzāku *FCS* ieviešanu nozarē.

(6) Grozījumu, ar ko ievieš *FCS*, piemērošana būtu jāatliek, lai dalībvalstu kompetentajām iestādēm dotu laiku, kas vajadzīgs, lai sagatavotos to īstenošanai.

([1]) OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

([2]) Komisijas Regula (ES) Nr. 1178/2011 (2011. gada 3. novembris), ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1178/oj).

([3]) Komisijas Regula (ES) Nr. 965/2012 (2012. gada 5. oktobris), ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 296, 25.10.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj).

(7) Tā kā Regulu (ES) Nr. 1178/2011 un (ES) Nr. 965/2012 prasības par apmācību, kas nav tipa kvalifikācijas apmācība, arī turpmāk attieksies uz konkrētiem *FSTD* tipiem un līmeņiem, būtu jāievieš prasības, lai noteiktu pielīdzināšanu starp *FSTD*, kas kvalificētas, pamatojoties uz tipiem un līmeņiem, un *FSTD*, kas kvalificētas, pamatojoties uz *FCS*.

(8) Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 75. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu un 76. panta 1. punktu ir sagatavojusi īstenošanas noteikumu projektu un iesniegusi to Komisijai kopā ar Atzinumu Nr. 01/2025.

(9) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Regulas (ES) 2018/1139 127. panta 1. punktu izveidotā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) Nr. 1178/2011 groza šādi:

1) 2. pantu groza šādi:

a) 20. punktu aizstāj ar šādu:

"20) "lidojumu simulācijas trenažieru iekārta (*FSTD*)" ir pilotu apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs izmantojama iekārta, kuras kvalifikācijas sertifikātā ir iekļauts *FSTD* spēju apliecinājums vai piešķirtais *FSTD* spēju apliecinājums, vai mantota *FSTD*;";

b) 23. punktu aizstāj ar šādu:

"23) "kvalifikācijas pārbaužu rokasgrāmata (*QTG*)" ir dokuments, ar kuru pierāda, ka *FSTD* atbilst primārajā(-os) atsauces dokumentā(-os) noteiktajām pielaidēm un piemērojamajām prasībām attiecībā uz simulētā gaisa kuģa tipu vai gaisa kuģu grupu;";

c) pievieno šādu 26.–43. punktu:

"26) "*CS-FSTD*" ir *FSTD* sertifikācijas specifikācijas, ko Aģentūra izdevusi saskaņā ar VII pielikuma (*ORA* daļa) ORA.FSTD.205. punktu;

27) "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" ir informācija, kas apstiprināta *FSTD* kvalifikācijas sertifikātā, kurā norādītas funkcijas un to uzticamības līmeņi, kā arī minēto *FSTD* simulētais gaisa kuģis saskaņā ar *CS-FSTD* 1. vai vēlāku izdevumu;

28) "piešķirtais *FSTD* spēju apliecinājums (piešķirtais *FCS*)" ir informācija, kas apstiprināta *FSTD* kvalifikācijas sertifikātā, kurā norādītas funkcijas un to uzticamības līmeņi, kā arī minēto *FSTD* simulētais gaisa kuģis, ja *FSTD* nav kvalificēta saskaņā ar *CS-FSTD* 1. vai vēlāku izdevumu;

29) "aprīkojuma specifikāciju saraksts (*ESL*)" ir saraksts, kas ir *FSTD* kvalifikācijas daļa un sniedz precīzu un visaptverošu informāciju par iekārtas kvalifikāciju un kvalifikācijas pamatprasībām, uzstādīto aprīkojumu, spējām un specifikācijām;

30) "primārais atsauces dokuments (*PRD*)" ir tehniskā specifikācija vai tehnisko specifikāciju kopums, ko izmanto, lai noteiktu *FSTD* kvalifikācijas pamatprasības;

31) "sākotnējais novērtējums" ir pirmais novērtējums, ko kompetentā iestāde veic, lai noteiktu, vai *FSTD* atbilst attiecīgajām kvalifikācijas pamatprasībām;

32) "validācijas dati" ir apmācības uz zemes un pārbaudes lidojumu dati, inženiertehniskie dati un citi piemērojami avoti, ko izmanto, lai objektīvi apstiprinātu, ka *FSTD* atspoguļo simulētā gaisa kuģa un tā attiecīgo sistēmu statiskos, kā arī dinamiskos vadības un veiktspējas raksturlielumus;

33) "verifikācija" *FSTD* kontekstā ir process, kura mērķis ir nodrošināt, ka *FSTD* atbilst piemērojamajām tehniskās kvalifikācijas prasībām;

34) "kārtējais novērtējums" ir periodisks novērtējums, ko kompetentā iestāde veic pēc sākotnējā novērtējuma, lai noteiktu, vai *FSTD* joprojām atbilst attiecīgās kvalifikācijas pamatprasībām;

35) "īpašs novērtējums" ir jebkurš kompetentās iestādes veikts *FSTD* novērtējums, kas nav sākotnējais un kārtējais novērtējums;

36) "neatbilstība" *FSTD* kontekstā ir *FSTD* neatbilstība piemērojamajām kvalifikācijas pamatprasībām;

37) "pārveidojums" *FSTD* kontekstā ir *FSTD* pārveidojums;

38) "validācija" *FSTD* kontekstā ir process, kurā novērtē *FSTD* piemērotību apmācībai, eksāmeniem un pārbaudēm;

39) "mantotā *FSTD*" ir *FSTD*, kuras kvalifikācijas sertifikātā nav iekļauts *FCS* vai piešķirtais *FCS* un kas:

a) attiecībā uz lidmašīnām ir pilnīgs lidojumu trenažieris (*FFS*), lidojumu trenažieru iekārta (*FTD*), lidojumu un navigācijas procedūru trenažieris (*FNPT*) vai instrumentālo lidojumu pamatlīmeņa trenažieris (*BITD*);

b) attiecībā uz helikopteriem ir pilnīgs lidojumu trenažieris (*FFS*), lidojumu trenažieru iekārta (*FTD*) vai lidojuma un navigācijas procedūru trenažieris (*FNPT*).

40) "gaisa kuģu grupa" *FSTD* kontekstā ir gaisa kuģi, kam ir līdzīgi vadības un ekspluatācijas raksturlielumi;

41) "validācijas datu ceļvedis" ir dokuments, kurā matricas formātā ir identificēts datu avots vai avoti visiem vajadzīgajiem *FSTD* objektīvajiem testiem kopā ar piemērojamiem pamatojumiem vai paskaidrojumiem;

42) "inženiertehniskais ziņojums" ir dokuments, ko sagatavojis *FSTD* ražotājs, norādot datus un metodes, kas izmantotas *FSTD* projektēšanā un verificēšanā, ņemot vērā piemērojamās kvalifikācijas pamatprasības;

43) "izlidojums" ir simulēts lidojums, ko atbilstīgi kvalificēts pilots veic, pildot funkciju un subjektīvos *FSTD* testus, kas ietverti galvenajā *QTG* (*MQTG*).";

2) 10.b pantam pievieno šādu. punktus:

"2. Dalībvalstis un *EASA*, atkārtoti izdodot *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus saskaņā ar VI pielikuma (*ARA* daļas) prasībām attiecībā uz *FSTD*, kas bija kvalificētas saskaņā ar sertifikācijas specifikācijām, kuras bija piemērojamas pirms 2028. gada 30. aprīļa veic šādus pasākumus:

a) pēc sertifikāta turētāja pieteikuma iesniegšanas sertifikāta iedaļu "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" aizpilda šādi:

i) tādu *FFS* gadījumā, kas kvalificēti saskaņā ar *JAR-STD 1.A* 3. grozījumu vai *JAR-STD 1.H* sākotnējo vai vēlāku izdevumu, tādu 2. līmeņa *FTD* (*FTD 2*) un 3. līmeņa *FTD* (*FTD 3*) gadījumā, kas kvalificēti saskaņā ar *JAR-STD 2.A* sākotnējo izdevumu vai *JAR-STD 2.H* sākotnējo vai vēlāku izdevumu, un tādu *FNPT* gadījumā, kas kvalificēti saskaņā ar *JAR-STD 3.A* 1. grozījumu vai *JAR-STD 3.H* sākotnējo vai vēlāku izdevumu, veic vienu no šādiem ierakstiem:

1) piešķirtais *FCS* saskaņā ar VI pielikuma (*ARA* daļa) IX papildinājumu;

2) *FCS* pēc *FSTD* novērtēšanas saskaņā ar *CS-FSTD*, kas piemērojamas no 2028. gada 30. aprīļa;

ii) *FFS*, *FTD 2*, *FTD 3* un *FNPT* gadījumā, izņemot a) apakšpunkta i) punktā minētos gadījumus, veic vienu no šādiem ierakstiem:

1) piešķirtais *FCS* saskaņā ar VI pielikuma (*ARA* daļa) IX papildinājumu pēc *FSTD* novērtēšanas saskaņā ar sertifikācijas specifikācijām, kas minētas attiecīgi a) apakšpunkta i) punktā;

2) *FCS* pēc *FSTD* novērtēšanas saskaņā ar *CS-FSTD*, kas piemērojamas no 2028. gada 30. aprīļa;

iii) 1. līmeņa *FTD* (*FTD 1*) gadījumā – veic ierakstu par *FCS* pēc *FSTD* novērtēšanas saskaņā ar *CS-FSTD*, kas piemērojamas no 2028. gada 30. aprīļa;

iv) jebkurā gadījumā, ja *FSTD* ir kvalificēta, izmantojot īpašus nosacījumus saskaņā ar VI pielikuma (*ARA* daļa) ARA.FSTD.100. punkta h) apakšpunkta 1. punktu, veic ierakstu par *FCS* pēc *FSTD* novērtēšanas saskaņā ar *CS-FSTD*, kas piemērojamas no 2028. gada 30. aprīļa;

b) visos pārējos gadījumos, ja nav izpildīti a) apakšpunkta i)–iv) punktā izklāstītie nosacījumi:

i) atkārtoti izdod *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu, neaizpildot iedaļu "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)";

ii) atkārtoti izdod *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus *BITD*, iekļauj *FSTD* specifikācijas, kas noteiktas VI pielikuma (*ARA* daļa) IV papildinājumā, kurš piemērojams līdz 2028. gada 29. aprīļa;

c) pirms tiek atkārtoti izdots *FSTD* kvalifikācijas sertifikāts ar *FCS* saskaņā ar a) apakšpunktu, informē pieteikuma iesniedzēju par atkārtotās novērtēšanas rezultātiem.

3. Rīkojoties saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, gadījumos, kad *FSTD* ir kvalificēta vairākiem *FSTD* kvalifikācijas tipiem un līmeņiem, kas simulē vienu un to pašu gaisa kuģa tipu, dalībvalstis un *EASA* apvieno minētos *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus vienā *FSTD* kvalifikācijas sertifikātā ar vienu *FCS* vai vienu piešķirto *FCS*. Šādos gadījumos dalībvalstis un *EASA* veic šādus pasākumus:

a) ja *FSTD* atbilst 2. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētajām kvalifikācijas pamatprasībām, veic vienu no turpmāk minētajām darbībām:

i) nosaka augstāko uzticamības līmeni katrai funkcijai, kas iegūts, salīdzinot katrai kvalifikācijai piešķirto *FCS*;

ii) ja *FSTD* sertifikāta turētājs iesniedz pieteikumu *FCS* saņemšanai, pēc *FSTD* novērtēšanas nosaka *FCS*;

b) ja *FSTD* neatbilst 2. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētajām kvalifikācijas pamatprasībām, katram kvalifikācijas sertifikātam dalībvalsts un *EASA* izdod *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu ar *FCS* vai piešķirto *FCS*, kas noteikts attiecīgi saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunkta ii), iii) vai iv. punktu.

4. Dalībvalstis un *EASA* ne vēlāk kā 2029. gada 30. oktobrī aizstāj esošos *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus ar sertifikātiem, kas atbilst VI pielikuma (*ARA* daļa) IV papildinājumā noteiktajam formātam, ja tās ir saņēmušas un pārskatījušas:

a) *ESL*;

b) paziņojumu, kas apstiprina, ka organizācija ir nodrošinājusi atbilstību ORA daļas FSTD apakšdaļai, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2026/781 (*).

Aizstājot esošos *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, dalībvalstis un *EASA* rīkojas saskaņā ar 2. punktu. Kad dalībvalstis un *EASA* izdod *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu VI pielikuma (*ARA* daļa) IV papildinājumā noteiktajā formātā, šim *FSTD* sertifikātam sagatavotais *ESL* kļūst par *FSTD* kvalifikācijas daļu.

5. *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu turētāji attiecībā uz katru *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu, kas nav *BITD* kvalifikācijas sertifikāts, sagatavo *ESL* un iesniedz to kompetentajai iestādei kopā ar paziņojumu, kas apstiprina, ka organizācija ir nodrošinājusi atbilstību VII pielikuma (*ORA* daļa) *FSTD* apakšdaļai, kurā grozījumi izdarīti ar Īstenošanas regulu (ES) 2026/781, šādos gadījumos:

a) iesniedzot pieteikumu sertifikāta atkārtotai izdošanai saskaņā ar VII pielikuma (*ORA* daļa) prasībām;

b) ja *FSTD* ir paredzēts izmantot apmācībā saskaņā ar šīs regulas I pielikumu (*FCL* daļa) vai Regulas (ES) Nr. 965/2012 prasībām atbilstoši jaunai vai grozītai mācību programmai;

c) ne vēlāk kā 2029. gada 30. aprīlī.

6. *BITD* kvalifikācijas sertifikāts paliek spēkā pēc atkārtotas novērtēšanas, ko reizi trijos gados veic kompetentā iestāde.

7. Šīs regulas prasības, kas ietver atsauci uz *FSTD* tipiem un līmeņiem, piemēro *FSTD* ar *FCS* vai piešķirtu *FCS* saskaņā ar I pielikuma (*FCL* daļa) FCL.036. punktu."

_____

(*) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2026/781 (2026. gada 8. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1178/2011 un (ES) Nr. 965/2012 attiecībā uz prasībām, kas piemērojamas lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām un minēto iekārtu izmantošanai pilotu apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs (OV L, 2026/781, 10.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/781/oj).";

3) I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas I pielikumu;

4) VI pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas II pielikumu;

5) VII pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas III pielikumu;

6) VIII pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas IV pielikumu.

2. pants

Regulu (ES) Nr. 965/2012 groza šādi:

1) I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas V pielikumu;

2) III pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas VI pielikumu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

To piemēro no 2028. gada 30. aprīļa.

Tomēr I pielikuma 5. punktu [FCL.740.H], 6. punktu [FCL.930.TR. punktu] un 7. punktu [FCL.935.TR. punktu] piemēro no 2026. gada 30. aprīļa.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2026. gada 8. aprīlī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikuma (*FCL* daļa) grozījumi

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikumu groza šādi:

1) FCL.010. punktā "lidojumu trenažieris" (*FTD*) definīciju aizstāj ar šādu:
""Lidojumu trenažieris" (*FTD*) ir noteikta gaisa kuģa tipa instrumentu, aprīkojuma, paneļu un vadības ierīču kopija atklātā pilotu kabīnes zonā vai slēgtā gaisa kuģa pilotu kabīnē, tai skaitā viss aprīkojums un datorprogrammas, kas nepieciešamas gaisa kuģa tehniskajam raksturojumam ekspluatācijā uz zemes un lidojumu ekspluatācijā tādā mērā, kas atbilst ierīkotajām sistēmām.";

2) iekļauj šādu FCL.036. punktu:

"**FCL.036 *FSTD* izmantošana apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs**

Pretendenti ir tiesīgi izpildīt prasības attiecībā uz *FSTD* tipiem un līmeņiem, izmantojot *FSTD*, kuru kvalifikācijas sertifikātos ir iekļauti *FCS* vai piešķirtie *FCS*, ar noteikumu, ka ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

a) attiecībā uz katru iezīmi *FCS* vai piešķirtais *FCS* apliecina, ka uzticamības līmenis ir vienāds ar turpmākajās tabulās noteikto ekvivalentu vai lielāks par to:

1) attiecībā uz lidmašīnām:

Atsauce uz *FSTD* tipu un līmeni	*FCS* ekvivalents													
	1. Pilotu kabīnes izkārtojums un konstrukcija	2. Lidojuma vadības spēki un aparatūra	3. Lidojuma vadības sistēmu darbība	4. Gaisa kuģu sistēmas	5. Veiktspēja un vadība uz zemes	6. Veiktspēja un vadība zemes ietekmes zonā	7. Veiktspēja un vadība ārpus zemes ietekmes zonas	8. Skaņas signālu reproducēšana	9. Vibrācijas imitēšana	10. Kustības imitēšana	11. Vizuālu signālu reproducēšana	12. Navigācija	13. Atmosfēra un laikapstākļi	14. Ekspluatācijas vietas un reljefs
FNPT I	G	G	G	N	N	N	G	N	N	N	N	R	N	N
FNPT II / *FNPT II MCC*	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
FTD 2	S	R	S	S	N	G	G	G	N	N	N	S	N	N
FSTD, kas atbilst B līmenim ekvivalentam standartam	S	R	S	S	R	R	R	G	R	R	G	S	G	G
FFS C līmenis	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	S
FFS C starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S starplīmenis	S	S	S	S
FFS D līmenis	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S

Piezīme. "S", specifisks; "R", tipisks; "G", vispārīgs; "N", nav;

2) attiecībā uz helikopteriem:

Atsauce uz *FSTD* tipu un līmeni	*FCS* ekvivalents													
	1. Pilotu kabīnes izkārtojums un konstrukcija	2. Lidojumu vadības spēki un aparatūra	3. Lidojumu vadības sistēmu darbība	4. Gaisa kuģu sistēmas	5. Veiktspēja un vadība uz zemes	6. Veiktspēja un vadība zemes ietekmes zonā	7. Veiktspēja un vadība ārpus zemes ietekmes zonas	8. Skaņas signālu reproducēšana	9. Vibrācijas imitēšana	10. Kustības imitēšana	11. Vizuālu signālu reproducēšana	12. Navigācija	13. Atmosfēra un laikapstākļi	14. Ekspluatācijas vietas un reljefs
FNPT I	G	G	G	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N
FNPT II / *FNPT II MCC*	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G
FNPT III / *FNPT III MCC*	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	R
FTD 2 / *FTD 2 MCC*	R	R	R	S	G	G	G	G	N	N	R	S	G	R
FTD 3 / *FTD 3 MCC*	R	R	R	S	G	R	R	G	N	N	R	S	R	R
FFS C līmenis	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	R
FFS D līmenis	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S

b) *FSTD* ir:

1) taktila aparatūra;

2) lidojuma primārās vadības ierīces, kuru spēks mainās dažādos lidojuma apstākļos, veicot uzdevumus, kas ietver manuālu lidojumu, izņemot *FSTD*, kuru *FCS* vai piešķirtais *FCS* ir zemāks par *FNPT II* ekvivalentu;

3) ja to izmanto *MCC* apmācībā, papildu *MCC* spējas, kas norādītas *FSTD* kvalifikācijas sertifikātā.";

3) FCL.110.H punktu groza šādi:

a) punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) *LAPL(H)* pretendenti ir veikuši 40 mācību lidojuma stundas ar helikopteru un ar *FSTD* tādā apjomā un ar tādiem nosacījumiem, kā norādīts aa) apakšpunktā. Mācību lidojumi ietver vismaz visu turpmāk uzskaitīto:

1) 20 mācību lidojuma stundas ar instruktoru;

2) 10 uzraudzītus patstāvīgos lidojumus ar vismaz 5 patstāvīga maršruta lidojuma stundām; no tiem vismaz viens maršruta lidojums ir vismaz 150 km (80 NM) attālumā, veicot 1 nosēšanos ar pilnīgu apstāšanos lidlaukā, kas nav izlidošanas lidlauks;

3) 35 mācību lidojuma stundas ar tā tipa helikopteru, ar kuru kārto prasmju pārbaudi.";

b) iekļauj šādu aa) apakšpunktu:

"aa) no 20 mācību lidojuma stundām ar instruktoru, kas norādītas a) apakšpunkta 1) punktā, pretendenti var veikt ne vairāk kā 5 stundas ar *FSTD*, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

1) *FSTD* ir tā tipa helikopters, ar kuru kārto prasmju pārbaudi;

2) mācību organizācija kompetentajai iestādei, kas atbild par šīs mācību organizācijas uzraudzību, ir pierādījusi *FSTD* specifikāciju un *LAPL(H)* mācību programmas atbilstību. Mācību organizācija ir kāda no turpmāk minētajām:

i) *ATO*;

ii) *DTO*, ja kompetentā iestāde ir atļāvusi izmantot minēto *FSTD LAPL(H)* apmācībā.";

4) FCL.210.H punktu groza šādi:

a) punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) *PPL(H)* pretendenti ir veikuši vismaz 45 mācību lidojuma stundas ar helikopteru un ar *FSTD* tādā apjomā un ar tādiem nosacījumiem, kā norādīts aa) apakšpunktā. Mācību lidojumi ietver vismaz visu turpmāk uzskaitīto:

1) 25 mācību lidojuma stundas ar instruktoru;

2) 10 uzraudzīta patstāvīga lidojuma stundas, tai skaitā vismaz 5 patstāvīga maršruta lidojuma stundas; no tiem vismaz 1 maršruta lidojums ir vismaz 185 km (100 NM) attālumā, veicot nosēšanos ar pilnīgu apstāšanos 2 lidlaukos, kas nav izlidošanas lidlauks;

3) 35 mācību lidojuma stundas ar tā tipa helikopteru, ar kuru kārto prasmju pārbaudi;";

b) iekļauj šādu aa) apakšpunktu:

"aa) no 25 mācību lidojuma stundām ar instruktoru, kas norādītas a) apakšpunkta 1. punktā, pretendenti var veikt ar *FSTD* vienu no šādām darbībām:

1) ne vairāk kā 5 stundas;

2) ne vairāk kā 10 stundas, ja pretendents atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

i) vismaz 5 no šīm 10 stundām pretendents veic ar *FSTD*, kas ir tā tipa helikopters, ar kuru kārto prasmju pārbaudi;

ii) pretendents pabeidz mācību kursu mācību organizācijā, kas attiecībā uz i) punktā norādīto *FSTD* kompetentajai iestādei, kura atbild par minētās mācību organizācijas uzraudzību, ir pierādījusi *FSTD* specifikāciju un *PPL(H)* mācību programmas atbilstību. Mācību organizācija ir kāda no turpmāk minētajām:

A) *ATO*;

B) *DTO*, ja kompetentā iestāde ir atļāvusi izmantot minēto *FSTD PPL(H)* apmācībā.";

5) FCL.740.H punkta c) apakšpunkta otro daļu aizstāj ar šādu:

"Kvalifikācijas pārbaudi vai prasmju atsvaidzināšanas apmācību attiecīgi katru reizi kārto ar cita tipa helikopteru. Jaunais derīguma termiņš visām tipa kvalifikācijām, kas pagarināts saskaņā ar šo apakšpunktu, sākas kopā ar tā tipa kvalifikācijas derīguma termiņu, kuram ir pabeigta kvalifikācijas pārbaude vai prasmju atsvaidzināšanas apmācība.";

6) FCL.930.TRI punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"b) Pretendentiem, kam ir vai ir bijis instruktora sertifikāts, pilnā apjomā ieskaita ab) apakšpunkta 1) punkta prasību izpildi.";

7) FCL.935.TRI punktam pievieno šādu c) apakšpunktu:

"c) Atkāpjoties no b) apakšpunkta, *TRI* kompetenču pārbaudi:

1) attiecībā uz nekompleksiem helikopteriem var veikt *FSTD* un gaisa kuģa apvienojumā pat tad, ja *FFS* ir pieejams un tam var piekļūt;

2) helikopteriem, kas minēti 9. papildinājuma A iedaļas 1.e punkta c) apakšpunktā, var veikt saskaņā ar FCL.935.TRI punkta b) apakšpunkta 1), 2) vai 3. punktu neatkarīgi no *FFS* vai *FSTD* pieejamības un piekļūstamības.";

8) 9. papildinājumu groza šādi:

a) A iedaļu groza šādi:

i) 1.f punktu aizstāj ar šādu:

"1.f Ja mācībās, eksāmenos vai pārbaudēs izmanto *FSTD*, piemēro šādus nosacījumus:

a) *FSTD* izmanto konkrētam uzdevumam tikai tad, ja *FSTD* piemīt īpašības un ar tām saistītie uzticamības līmeņi, lai simulētu attiecīgā gaisa kuģa, signālu reproducēšanas un vides simulācijas īpašības minētajā uzdevumā, ciktāl tas nepieciešams, lai kandidāts:

i) attīstītu prasmes, kas vajadzīgas attiecīgajā apmācības posmā;

ii) pierādītu prasmes, kas vajadzīgas drošai attiecīgā gaisa kuģa ekspluatācijai attiecīgajā eksāmena un pārbaudes uzdevumā;

b) turklāt izmantoto *FSTD* piemērotību pārbauda, salīdzinot ar piemērojamo "Funkciju un subjektīvo pārbaužu tabulu" un piemērojamo "*FSTD* validācijas pārbaužu tabulu", kas ietverta uz izmantoto iekārtu attiecināmajā *PRD*.

Ņem vērā visus aizliegumus un ierobežojumus, kas norādīti iekārtas kvalifikācijas sertifikātā vai saistītajā *ESL*.";

ii) iekļauj šādu 1.g punktu:

"1.g Ja tas norādīts šā papildinājuma B–E iedaļas tabulās, *OTD* var izmantot, lai veiktu tipa kvalifikācijas mācību programmas mācību uzdevumus. Tomēr ar šādām iekārtām pabeigto mācību laiku neieskaita *FSTD* mācību minimālajā laikā, kas norādīts attiecīgajā tipa kvalifikācijas mācību programmā.";

iii) 18. punktu groza šādi:

— ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

"Mācību par iziešanu no neparasta stāvokļa nolūkos "iekritiens" nozīmē vai nu pieeju iekritienam vai iekritienu. *ATO* var izmantot *FFS* C vai D līmeni, lai mācītu iziešanu no iekritiena un/vai demonstrētu tipam specifiskos iekritiena raksturlielumus, ja ir izpildīti abi sekojošie nosacījumi:";

— a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) *FFS* ir kvalificēts saskaņā ar *CS-FSTD(A)* 2. izdevumā noteiktajām īpašajām novērtēšanas prasībām vai saskaņā ar jaunākajām piemērojamajām kvalifikācijas pamatprasībām;";

b) B iedaļu groza šādi:

i) iedaļas 5. punktu groza šādi:

— a) un b) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

"a) Simbolu nozīme:

P = apmācīts *PIC* vai otrā pilota statusā un kā *PF* vai *PM*

X = šajā uzdevumā lidmašīnu neizmanto

P# = mācības pabeidz, veicot uzraudzītu lidmašīnas pārbaudi.

b) Praktiskās mācības veic vismaz ar tāda līmeņa mācību aprīkojumu, kas apzīmēts ar (P), vai ar jebkura augstāka līmeņa aprīkojumu, kas apzīmēts ar bultiņu (→).

Mācību aprīkojuma apzīmēšanai izmanto šādus saīsinājumus:

A = lidmašīna

FFS = pilnīgs lidojumu trenažieris

FSTD = lidojumu simulācijas trenažieru iekārta

OTD = cita trenažieru iekārta";

— tabulu pēc l) punkta aizstāj ar šādu:

"*TMG* UN VIENPILOTA LIDMAŠĪNAS, IZŅEMOT AUGSTAS VEIKTSPĒJAS SAREŽĢĪTĀS LIDMAŠĪNAS		PRAKTISKĀS MĀCĪBAS				KLASES VAI TIPA KVALIFIKĀCIJAS PRASMJU / KVALIFIKĀCIJAS PĀRBAUDE	
Manevri/procedūras		OTD	FSTD	A	Instruktora iniciāļi pēc mācību apguves	Pārbaude ar *FSTD* vai A	Eksaminētāja iniciāļi pēc pārbaudes pabeigšanas
	1. IEDAĻA						
1.	Izlidošana	P					
1.1.	Darbības pirmslidojuma posmā, tai skaitā: — dokumentu sagatavošana; — masa un līdzsvars; — meteoroloģisko apstākļu instruktāža un — *NOTAM*.						
1.2.	Pirmsiedarbināšanas pārbaudes						
1.2.1.	Ārējās	P#		P		M	
1.2.2.	Iekšējās	P#	P#	P		M	
1.3.	Dzinēja iedarbināšana: parasti darbības traucējumi		P	→		M	
1.4.	Manevrēšana uz zemes		P	→		M	
1.5.	Pirmsizlidošanas pārbaudes: dzinēja palaišana (piemērojamos gadījumos)		P	→		M	
1.6.	Pacelšanās procedūra: — normāla, ar lidojumu rokasgrāmatā norādītajiem aizspārņu iestatījumiem, un — sānvējā (ja ir nepieciešamie apstākļi)		P	→		M	
1.7.	Augstuma uzņemšana: — V_x/V_y — pagriezieni līdz kursam, un — izlīdzināšana		P	→		M	
1.8.	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūras		P			M	

	2. IEDAĻA						
2. 2.1.	Lidojums (vizuālie meteoroloģiskie apstākļi (*VMC*)) Taisns un horizontāls lidojums dažādos ātrumos, arī lidojums kritiski zemā ātrumā ar un bez aizspārņiem (tai skaitā nolaišanās līdz V_{mca} – piemērojamos gadījumos)		P	→			
2.2.	Asi pagriezieni (360° pa kreisi un pa labi ar 45° sānsveri)		P	→		M	
2.3.	Iekritiens un iziešana: (i) tīrs iekritiens (ii) pieeja iekritienam pagriezienā, samazinot augstumu ar sānsveri, ar pieejas konfigurāciju un jaudu; (iii) pieeja iekritienam ar nosēšanās konfigurāciju un jaudu; un (iv) pieeja iekritienam, pagrieziens, uzņemot augstumu, ar pacelšanās aizspārņiem un augstuma uzņemšanas jaudu (tikai viendzinēja lidmašīnām)		P	→		M	
2.4.	Vadīšana, izmantojot autopilotu un lidojuma pilotāžas komandierīci (var veikt 3. iedaļā), piemērojamos gadījumos		P	→		M	
2.5.	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūras		P	→		M	
	3.A IEDAĻA						
3.A 3.A.1	Maršruta *VFR* procedūras (sk. B.5 c) un d)) Lidojuma plāns, ceļa aprēķins un kartes nolasīšana		P	→			
3.A.2	Augstuma, kursa un ātruma saglabāšana		P	→			
3.A.3	Orientēšanās, *ETA* grafiks un pārskatīšana		P	→			
3.A.4	Radionavigācijas līdzekļu izmantošana (piemērojamos gadījumos)		P	→			
3.A.5	Lidojuma pārvaldība (lidojuma žurnāls, parastās pārbaudes, tostarp degviela, sistēmas un apledojums)		P	→			
3.A.6	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūra		P	→			
	3.B IEDAĻA						
3.B 3.B.1*	Instrumentāls lidojums Izlidošanas *IFR* procedūras		P	→		M	
3.B.2*	Maršruta *IFR* procedūras		P	→		M	

3.B.3*	Gaidīšanas procedūras		P	→		M	
3.B.4*	3D lidojumi līdz 200 pēdu (60 m) lēmumu pieņemšanas absolūtajam/relatīvajam augstumam (*DA*/*H*) vai augstākam minimālajam augstumam, ja tas nepieciešams pieejas procedūrā (autopilotu var izmantot pieejas pēdējā posmā vertikālās trajektorijas pārtveršanā)		P	→		M	
3.B.5*	2D lidojumi līdz minimālajam nolaišanās relatīvajam/absolūtajam augstumam (*MDA*/*H*)		P	→		M	
3.B.6*	Lidojuma uzdevumi, tostarp imitēta kompasa un telpiskā stāvokļa indikatora atteice: — 1. ātruma pagriezieni, un — iziešana no neparasta stāvokļa gaisā		P	→		M	
3.B.7*	Lokalizētāja vai nolaišanās trajektorijas indikatora atteice		P	→			
3.B.8*	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūras		P	→		M	
	Ar nolūku atstāts tukšs						
	4. IEDAĻA						
4. 4.1.	Ielidošana un nosēšanās Ielidošanas procedūra lidlauka rajonā		P	→		M	
4.2.	Normāla nosēšanās		P	→		M	
4.3.	Nosēšanās bez aizspārņiem		P	→		M	
4.4.	Nosēšanās sānvējā (ja ir piemēroti apstākļi)		P	→			
4.5.	Pieeja un nosēšanās ar dīkstāves jaudu ne vairāk kā 2 000 pēdas virs skrejceļa (tikai viendzinēja lidmašīnām)		P	→			
4.6.	Aiziešana otrajā riņķī minimālā augstumā		P	→		M	
4.7.	Aiziešana otrajā riņķī naktī un nosēšanās (piemērojamos gadījumos)		P	→			
4.8.	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūras		P	→		M	
	5. IEDAĻA						
5.	Nestandarta un ārkārtas procedūras (Šo iedaļu var apvienot ar 1.–4. iedaļu)						
5.1.	Pārtraukta pacelšanās adekvātā ātrumā		P	→		M	

5.2.	Imitēta dzinēja atteice pēc pacelšanās (tikai viendzinēja lidmašīnām)			P		M	
5.3.	Imitēta piespiedu nosēšanās bez jaudas (tikai viendzinēja lidmašīnām)			P		M	
5.4.	Imitētas ārkārtas situācijas: (i) aizdegšanās vai dūmi lidojuma laikā un (ii) attiecīgo sistēmu darbības traucējumi		P	→			
5.5.	Tikai *ME* lidmašīnas un *TMG*: dzinēja izslēgšana un atkārtota iedarbināšana (drošā augstumā, ja veic ar gaisa kuģi)		P	→			
5.6.	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūra						
	6. IEDAĻA						
6. 6.1.*	Imitēts asimetrisks lidojums (Šo iedaļu var apvienot ar 1.–5. iedaļu) Imitēta dzinēja atteice pacelšanās laikā (drošā augstumā, ja neveic ar *FFS* vai *FNTP II*)		P	→		M	
6.2.*	Asimetriska pieeja un aiziešana otrajā riņķī		P	→		M	
6.3.*	Asimetriska pieeja un nosēšanās ar pilnīgu apstāšanos		P	→		M	
6.4.	Sadarbība ar *ATC* – atbilstība, radiosakaru procedūras		P	→		M	
	7. IEDAĻA						
7.	UPRT						
7.1.	Lidojuma manevri un procedūras						
7.1.1.	Lidošana ar rokas vadību un bez lidojuma pilotāžas komandierīcēm (bez autopilota, bez automātiskās vilces/ jaudas vadības sistēmas un dažādu vadības noteikumu apstākļos, ja piemērojams)		P	→			
7.1.1.1.	Ar dažādiem ātrumiem (tai skaitā lēns lidojums) un dažādos augstumos *FSTD* mācību ietvaros		P	→			
7.1.1.2.	Asi pagriezieni ar 45° sānsveri, no 180° līdz 360° pa kreisi un pa labi		P	→			
7.1.1.3.	Pagriezieni ar un bez spoileriem		P	→			

7.1.1.4.	Instrumentālo lidojumu procedūras un manevrēšana, tostarp instrumentāla izlidošana un ielidošana, un vizuālā pieeja		P	→			
7.2. 7.2.1.	Mācības iziešanai no neparasta stāvokļa Iziešana no iekritiena: — pacelšanās konfigurācijā; — gludā konfigurācijā zemā augstumā; — gludā konfigurācijā tuvu maksimālajam ekspluatācijas augstumam, un — nosēšanās konfigurācijā		P	→			
7.2.2.	Šādi neparasta stāvokļa uzdevumi: — izeja no stāvokļa ar uz augšu pavērstu priekšgalu, izmantojot dažādus sānsveres leņķus un — izeja no stāvokļa ar uz leju pavērstu priekšgalu, izmantojot dažādus sānsveres leņķus		P	→			
7.3.	Aiziešana otrajā riņķī, visiem dzinējiem darbojoties*, dažādos instrumentālās pieejas posmos		P	→			
7.4.	Pārtraukta nosēšanās, visiem dzinējiem darbojoties: — dažādos augstumos zem 15 m (50 pēdu) *DH*/*MDH* virs skrejceļa sliekšņa pacēluma, — pēc zemskares (ierobežota nosēšanās), — lidmašīnās, kas nav sertificētas kā pārvadājumu kategorijas (*JAR*/*FAR 25*) vai reģionālās lidmašīnas (*SFAR 23*), pārtrauktu nosēšanos, visiem dzinējiem darbojoties, sāk zem *MDA*/*H* vai pēc zemskares.		P	→”;			

ii) iedaļas 6. punktu groza šādi:

— a) un b) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

“a) Simbolu nozīme:

P = apmācīts *PIC* vai otrā pilota statusā un kā *PF* vai *PM* attiecīgās tipa kvalifikācijas saņemšanai.

X = šajā uzdevumā lidmašīnu neizmanto.

P → = uzdevumu pabeidz pienācīgi kvalificētā *FSTD*.

P# = mācības pabeidz, veicot uzraudzītu lidmašīnas pārbaudi.

b) Praktiskās mācības veic vismaz ar tāda līmeņa mācību aprīkojumu, kas apzīmēts ar (P), vai ar jebkura augstāka līmeņa aprīkojumu, kas apzīmēts ar bultiņu (→).

Mācību aprīkojuma apzīmēšanai izmanto šādus saīsinājumus:

A = lidmašīna

FFS = pilnīgs lidojumu trenažieris

FSTD = lidojumu simulācijas trenažieru iekārta

OTD = cita trenažieru iekārta”;

— tabulu pēc j) apakšpunkta aizstāj ar šādu:

"DAUDZPILOTU LIDMAŠĪNAS UN VIENPILOTA AUGSTAS VEIKTSPĒJAS SAREŽĢĪTAS LIDMAŠĪNAS		PRAKTISKĀS MĀCĪBAS				*ATPL/MPL/*TIPA KVALIFIKĀCIJAS PRASMJU VAI KVALIFIKĀCIJAS PĀRBAUDE	
Manevri/procedūras		OTD	FSTD	A	Instruktora iniciāļi pēc mācību apguves	Pārbaude ar *FSTD* vai A	Eksaminētāja iniciāļi pēc pārbaudes pabeigšanas
	1. IEDAĻA						
1. 1.1.	Gatavošanās lidojumam Veiktspējas aprēķināšana	P					
1.2.	Lidmašīnas ārējā vizuālā pārbaude; katras daļas novietojums un pārbaudes mērķis	P#	P#	P			
1.3.	Pilotu kabīnes pārbaude		P	→			
1.4.	Kontrolsaraksta izmantošana pirms dzinēju iedarbināšanas, startēšanas procedūras, radio un navigācijas aprīkojuma pārbaude, navigācijas un sakaru ierīču frekvenču izvēle un iestatīšana		P	→		M	
1.5.	Manevrēšana uz zemes saskaņā ar ATC vai instruktora norādījumiem		P	→			
1.6.	Pārbaudes pirms pacelšanās		P	→		M	
	2. IEDAĻA						
2. 2.1.	Pacelšanās Normālas pacelšanās ar dažādiem aizspārņu iestatījumiem, tai skaitā paātrināta pacelšanās		P	→			
2.2.*	Instrumentāla pacelšanās; pāreja uz instrumentālu lidojumu ir nepieciešama rotācijas laikā vai uzreiz pēc pacelšanās gaisā		P	→			
2.3.	Pacelšanās sānvējā		P	→			

2.4.	Pacelšanās ar maksimālo pacelšanās masu (faktiska vai imitēta maksimālā pacelšanās masa)		P	→			
2.5.	Pacelšanās ar imitētu dzinēja atteici:		P	→			
2.5.1.*	neilgi pēc V_2 sasniegšanas						
	(Lidmašīnās, kas nav sertificētas kā pārvadājumu kategorijas vai reģionālās lidmašīnas, dzinēja atteici neimitē, kamēr nav sasniegts vismaz 500 pēdu augstums virs skrejceļa. Lidmašīnās, kas attiecībā uz pacelšanās masu un augstumu pēc blīvuma atbilst pārvadājumu kategorijas lidmašīnas tehniskajam raksturojumam, instruktors var imitēt dzinēja atteici neilgi pēc V_2 sasniegšanas)						
2.5.2.*	starp V_1 un V_2		P	X		M Tikai *FFS*	
2.6.	Pārtraukta pacelšanās adekvātā ātrumā pirms V_1 sasniegšanas		P	→		M	
	3. IEDAĻA						
3.	Lidojuma manevri un procedūras		P	→			
3.1.	Lidošana ar rokas vadību un bez lidojuma pilotāžas komandierīcēm (bez autopilota, bez automātiskās vilces/ jaudas vadības sistēmas un dažādu vadības noteikumu apstākļos, ja piemērojams)						
3.1.1.	Ar dažādiem ātrumiem (tai skaitā lēns lidojums) un dažādos augstumos *FSTD* mācību ietvaros		P	→			
3.1.2.	Asi pagriezieni ar 45° sānsveri, no 180° līdz 360° pa kreisi un pa labi		P	→			
3.1.3.	Pagriezieni ar un bez spoileriem		P	→			
3.1.4.	Instrumentālo lidojumu procedūras un manevrēšana, tostarp instrumentāla izlidošana un ielidošana, un vizuālā pieeja		P	→			

3.2.	Pikēšana un viļņveida satricinājumi (attiecīgā gadījumā), kā arī citi specifiski lidmašīnas lidojuma parametri (piemēram, zvalstīšanās)		P	X		Tikai *FFS*	
3.3.	Normāla sistēmu un vadības paneļa darbība (attiecīgā gadījumā)	P	→	→			
3.4.	Šādu sistēmu normāla un nestandarta darbība:					M	Obligātais minimums ir 3 sistēmu nestandarta darbības, kas izvēlētas no 3.4.0. līdz 3.4.14. (ieskaitot)
3.4.0.	Dzinējs (ja nepieciešams, ar propelleru)	P	→	→			
3.4.1.	Pārspiediena sistēma un gaisa kondicionētājs	P	→	→			
3.4.2.	Pito/statiskā sistēma	P	→	→			
3.4.3.	Degvielas sistēma	P	→	→			
3.4.4.	Elektriskā sistēma	P	→	→			
3.4.5.	Hidrauliskā sistēma	P	→	→			
3.4.6.	Lidojuma vadība un balansēšanas sistēma	P	→	→			
3.4.7.	Pretapledošanas apstrādes un atledošanas sistēma, pretapžilbināšanas pārklājums	P	→				
3.4.8.	Autopilots/lidojuma pilotāžas komandierīce	P	→			M (tikai viena pilota g. k.)	
3.4.9.	Iekritiena brīdinājuma ierīces vai iekritiena novēršanas ierīces, stabilitātes palielināšanas ierīces	P	→				
3.4.10.	Sistēma, kas brīdina par bīstamu tuvošanos zemei, laikapstākļu radars, radioaltimetrs, transponders		P				
3.4.11.	Radioiekārtas, navigācijas aprīkojums, instrumenti, *FMS*	P	→				
3.4.12.	Šasija un bremzes	P	→	→			
3.4.13.	Priekšplākšņu un aizspārņu sistēma	P	→	→			
3.4.14.	Spēka palīgiekārta (*APU*)	P	→	→			
	Ar nolūku atstāts tukšs						

3.6.	Nestandarta un ārkārtas procedūras:					M	Obligātais minimums ir 3 nestandarta darbības, kas izvēlētas no 3.6.1. līdz 3.6.9. (ieskaitot)
3.6.1.	Ugunsgrēka trauksmes imitācija, piemēram, dzinēja, *APU*, salona, kravas nodalījuma, pilotu kabīnes, spārna un elektrisko ierīču aizdegšanās, ieskaitot evakuāciju		P	→			
3.6.2.	Dūmu kontrole un izvadīšana		P	→			
3.6.3.	Dzinēja atteice, izslēgšana un atkārtota iedarbināšana drošā augstumā		P	→			
3.6.4.	Degvielas izliešana avārijas situācijā (imitēta)		P	→			
3.6.5.	Pēkšņa vēja virziena un/vai stipruma maiņa pacelšanās/ nosēšanās laikā		P	X		Tikai *FFS*	
3.6.6.	Imitēta salona spiediena atteice/ avārijas augstuma samazināšana		P	→			
3.6.7.	Gaisa kuģa apkalpes locekļa darba nespēja		P	→			
3.6.8.	Citas ārkārtas procedūras, kas noteiktas attiecīgajā gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatā (*AFM*)		P	→			
3.6.9.	Satiksmes brīdinājuma un sadursmes novēršanas sistēmas (*TCAS*) notikums	P →	→	X		Tikai *FFS*	
3.7. 3.7.1.	Mācības iziešanai no neparasta stāvokļa Iziešana no iekritiena: — pacelšanās konfigurācijā, — gludā konfigurācijā zemā augstumā, — gludā konfigurācijā tuvu maksimālajam ekspluatācijas augstumam, un — nosēšanās konfigurācijā		P Šim mācību uzdevumam atbilst vienīgi *FFS*	X			
3.7.2.	Šādi neparasta stāvokļa uzdevumi: — izeja no stāvokļa ar uz augšu pavērstu priekšgalu, izmantojot dažādus sānsveres leņķus, un — izeja no stāvokļa ar uz leju pavērstu priekšgalu, izmantojot dažādus sānsveres leņķus		P Šim mācību uzdevumam atbilst vienīgi *FFS*	X		Tikai *FFS*	

3.8.	Instrumentāla lidojuma procedūras						
3.8.1.*	Izlidošanas un ielidošanas kursa un *ATC* norādījumu ievērošana		P	→		M	
3.8.2.*	Gaidīšanas procedūras		P	→			
3.8.3.*	3D lidojumi līdz 200 pēdu (60 m) *DA*/*H* vai augstākam minimālajam augstumam, ja tas nepieciešams pieejas procedūrā						
	Piezīme. *RNP APCH* procedūrās saskaņā ar *AFM* var būt nepieciešams izmantot autopilotu vai lidojuma pilotāžas komandierīci. Manuālas lidošanas procedūru izvēlas, ņemot vērā šādus ierobežojumus (piemēram, šāda *AFM* ierobežojuma gadījumā attiecībā uz 3.8.3.1. izvēlas *ILS*).						
3.8.3.1.*	Manuāli, bez lidojuma pilotāžas komandierīces		P	→		M* (tikai prasmju pārbaude)	
3.8.3.2.*	Manuāli, ar lidojuma pilotāžas komandierīci		P	→			
3.8.3.3.*	Ar autopilotu		P	→			
3.8.3.4.*	Manuāli, ar imitētu viena dzinēja darbības atteici pieejas pēdējā posmā, vai nu līdz zemskarei, vai veicot pilnu procedūru aiziešanai uz otro riņķi (izvēlēties attiecīgo), sākot: (i) pirms tiek šķērsots 1 000 pēdu augstums virs lidlauka; un (ii) pēc tam, kad tiek šķērsots 1 000 pēdu augstums virs lidlauka. Lidmašīnās, kas nav sertificētas kā pārvadājumu kategorijas (*JAR*/*FAR 25*) vai reģionālās lidmašīnas (*SFAR 23*), pieeju ar imitētu dzinēja atteici un tai sekojošu aiziešanu otrajā riņķī sāk kopā ar 2D pieeju saskaņā ar 3.8.4. Aiziešanu otrajā riņķī sāk, sasniedzot publicēto pietiekamo augstumu virs šķēršļiem (*OCH*/*A*), tomēr ne vēlāk kā sasniedzot 500 pēdu *MDH*/*A* virs skrejceļa sliekšņa pacēluma. Lidmašīnās, kas attiecībā uz pacelšanās masu un augstumu pēc blīvuma atbilst pārvadājumu kategorijas lidmašīnas tehniskajam raksturojumam, instruktors var imitēt dzinēja atteici saskaņā ar 3.8.3.4. uzdevumu.		P	→		M	

3.8.4.*	2D lidojumi līdz *MDA/H*		P*	→		M	
3.8.5.	Pieeja pa riņķi šādos apstākļos: (a)* nolaišanās līdz apstiprinātajam minimālajam pieejas pa riņķi augstumam attiecīgajā lidlaukā atbilstīgi vietējām instrumentālas nolaišanās iespējām imitēta instrumentāla lidojuma apstākļos; pēc tam veicot: (b) pieeju pa riņķi līdz citam skrejceļam vismaz 90° no a) apakšpunktā izmantotās pieejas pēdējā posma centra līnijas apstiprinātajā minimālajā pieejas pa riņķi augstumā. *Piezīme*. Ja a) un b) apakšpunkta izpilde nav iespējama *ATC* dēļ, var izpildīt imitētu sliktas redzamības shēmu.		P*	→			
3.8.6.	Vizuālās pieejas		P	→			
	4. IEDAĻA						
4.	Procedūras aiziešanai uz otru riņķi		P*	→			
4.1.	Aiziešana otrajā riņķī, visiem dzinējiem darbojoties*, 3D lidojuma laikā, sasniedzot lēmumu pieņemšanas augstumu		P*	→			
4.2.	Aiziešana otrajā riņķī, visiem dzinējiem darbojoties*, dažādos instrumentālās pieejas posmos		P*	→			
4.3.	Citas procedūras aiziešanai uz otru riņķi		P*	→			
4.4.*	Manuāla aiziešana otrajā riņķī ar imitētu kritiskā dzinēja darbības atteici pēc instrumentālas pieejas, sasniedzot *DH, MDH* vai *MAPt*		P*	→		M	
4.5.	Pārtraukta nosēšanās, visiem dzinējiem darbojoties: — dažādos augstumos zem *DH/MDH*; — pēc piezemēšanās (ierobežota nosēšanās). Lidmašīnās, kas nav sertificētas kā pārvadājumu kategorijas (*JAR/FAR 25*) vai reģionālās		P	→			

	lidmašīnas (*SFAR 23*), pārtrauktu nosēšanos, visiem dzinējiem darbojoties, sāk zem *MDA*/*H* vai pēc zemskares.						
	5. IEDAĻA						
5. 5.1.	Nosēšanās Normāla nosēšanās*, izmantojot vizuālus orientierus, sasniedzot *DA*/*H* pēc instrumentālas pieejas		P				
5.2.	Nosēšanās ar imitētu iestrēgušu horizontālo stabilizētāju jebkuru darbības traucējumu situācijā		P	X		Tikai *FFS*	
5.3.	Nosēšanās sānvējā (gaisa kuģī, ja iespējams)		P	→			
5.4.	Kustības shēma un nosēšanās bez izlaistiem vai daļēji izlaistiem aizspārņiem un priekšplākšņiem		P	→			
5.5.	Nosēšanās ar imitētu kritiskā dzinēja darbības atteici		P	→		M	
5.6.	Nosēšanās ar divu dzinēju darbības atteici: — lidmašīnās ar trīs dzinējiem: centrālais dzinējs un viens piekarināmais dzinējs, ja iespējams, atbilstīgi *AFM* datiem; un — lidmašīnās ar četriem dzinējiem: divi dzinēji vienā pusē		P	X		M Tikai *FFS* (tikai prasmju pārbaude)”;	

c) C iedaļu groza šādi:

i) iedaļas 5. un 6. punktu aizstāj ar šādiem:

“5. Simbolu nozīme:

P = apmācīts *PIC* statusā vienpilota helikoptera (*SPH*) tipa kvalifikācijas saņemšanai vai apmācīts *PIC* vai otrā pilota statusā un kā *PF* un *PM* attiecīgās daudzpilotu helikopteru (*MPH*) tipa kvalifikācijas saņemšanai.

X = šajā uzdevumā helikopteru neizmanto.

P → = uzdevumu pabeidz pienācīgi kvalificētā *FSTD*.

P# = mācības pabeidz, veicot uzraudzītu helikoptera pārbaudi.

6. Praktiskās mācības veic vismaz ar tāda līmeņa mācību aprīkojumu, kas apzīmēts ar (P), vai ar jebkura augstāka līmeņa aprīkojumu, kas apzīmēts ar bultiņu (→).

Mācību aprīkojuma apzīmēšanai izmanto šādus saīsinājumus:

FFS = pilnīgs lidojumu trenažieris

FTD = lidojumu trenažieru iekārta

H = helikopters

OTD = cita trenažieru iekārta”;

ii) tabulu pēc 12. punkta aizstāj ar šādu:

"VIENPILOTA/DAUDZPILOTU HELIKOPTERI		PRAKTISKĀS MĀCĪBAS				PRASMJU VAI KVALIFIKĀCIJAS PĀRBAUDE	
Manevri/procedūras		OTD	FSTD	H	Instruktora iniciāļi pēc mācību apguves	Pārbaude veikta *FSTD* vai H	Eksaminētāja iniciāļi pēc pārbaudes pabeigšanas
	1. IEDAĻA – darbības un pārbaudes pirmslidojuma posmā						
1.1.	Helikoptera ārēja vizuāla pārbaude; katras daļas novietojums un pārbaudes mērķis	P#	P#	P		M (ja veic ar helikopteru)	
1.2.	Pilotu kabīnes pārbaude		P	→		M	
1.3.	Startēšanas procedūras, radio un navigācijas aprīkojuma pārbaude, navigācijas un sakaru ierīču frekvenču izvēle un iestatīšana		P	→		M	
1.4.	Manevrēšana uz zemes/ gaisā saskaņā ar *ATC* vai instruktora norādījumiem		P	→		M	
1.5.	Procedūras un pārbaudes pirms pacelšanās		P	→		M	
	2. IEDAĻA – lidojuma manevri un procedūras						
2.1.	Pacelšanās (dažādi profili)		P	→		M	
2.2.	Nosēšanās un pacelšanās nogāzēs vai sānvējā		P	→			
2.3.	Pacelšanās ar maksimālo pacelšanās masu (faktiska vai imitēta maksimālā pacelšanās masa)		P	→			
2.4.	Pacelšanās ar imitētu dzinēja atteici neilgi pirms *TDP* vai *DPATO* sasniegšanas		P	→		M	
2.4.1.	Pacelšanās ar imitētu dzinēja atteici neilgi pēc *TDP* vai *DPATO* sasniegšanas		P	→		M	

2.5.	Pagriezieni līdz kursam, uzņemot un samazinot augstumu		P	→		M	
2.5.1.	Pagriezieni ar 30° sānsveri, 180° līdz 360° pa kreisi un pa labi, ņemot vērā tikai instrumentu rādījumus		P	→		M	
2.6.	Augstuma samazināšana ar autorotāciju		P	→		M	
2.6.1.	Attiecībā uz viendzinēja helikopteriem (*SEH*): — nosēšanās ar autorotāciju vai — jaudas atgūšana, ar nosacījumu, ka pretendenti iepriekšējā gadā ir pabeiguši apmācību, kur bijusi nosēšanās ar autorotāciju, un instruktors apmācību ir reģistrējis un parakstījies pretendentu žurnālā. Attiecībā uz daudzdzinēju helikopteriem (*MEH*): jaudas atgūšana.		P	→		M	
2.7.	Nosēšanās, dažādi profili		P	→		M	
2.7.1.	Aiziešana otrajā riņķī vai nosēšanās pēc imitētas dzinēja atteices pirms *LDP* vai *DPBL*		P	→		M	
2.7.2.	Nosēšanās pēc imitētas dzinēja atteices pēc *LDP* vai *DPBL*		P	→		M	
	3. IEDAĻA – sistēmu un procedūru tipiska un netipiska darbība						
3.	Šādu sistēmu un procedūru tipiska un netipiska darbība:					M	No šīs iedaļas obligāti izvēlas vismaz 3 punktus
3.1.	Dzinējs	P	→	→			
3.2.	Gaisa kondicionētājs (apsilde, ventilācija)	P	→	→			
3.3.	Pito/statiskā sistēma	P	→	→			
3.4.	Degvielas sistēma	P	→	→			
3.5.	Elektriskā sistēma	P	→	→			

3.6.	Hidrauliskā sistēma	P	→	→			
3.7.	Lidojuma vadība un balansēšanas sistēma	P	→	→			
3.8.	Pretapledošanas apstrādes un atledošanas sistēma (attiecīgā gadījumā)	P	→	→			
3.9.	Autopilots/stabilitātes palielināšanas ierīces/ lidojuma pilotāžas komandierīce	P	→	→			
3.10.	Uzlabota zemes tuvošanās brīdināšanas sistēma (*EGPWS*)/helikopteru reljefa atpazīšanas un brīdināšanas sistēma (*HTAWS*) (attiecīgā gadījumā)	P	→	→			
3.11.	Laikapstākļu radars, radioaltimetrs, transponders	P	→	→			
3.12.	Zonālās navigācijas sistēma	P	→	→			
3.13.	Šasijas sistēma	P	→	→			
3.14.	*APU*	P	→	→			
3.15.	Radioiekārtas, navigācijas aprīkojums, instrumenti, *FMS*	P	→	→			
	4. IEDAĻA – nestandarta un ārkārtas procedūras						
4.	Nestandarta un ārkārtas procedūras					M	No šīs iedaļas obligāti izvēlas vismaz 3 punktus
4.1.	Ugunsgrēka trauksmes imitācija (ieskaitot evakuāciju – attiecīgā gadījumā)		P	→			
4.2.	Dūmu kontrole un izvadīšana		P	→			
4.3.	Dzinēja atteice, izslēgšana un atkārtota iedarbināšana drošā augstumā		P	→			
4.4.	Degvielas izliešana avārijas situācijā (imitēta, attiecīgā gadījumā)		P	→			
4.5.	Astes rotora vadības atteice (attiecīgā gadījumā)		P	→			

4.5.1.	Astes rotora zaudēšana (attiecīgā gadījumā)		P	X			
4.6.	Apkalpes locekļa darba nespēja – tikai attiecībā uz *MPH* un *SPH*, ko izmanto daudzpilotu lidojumos		P	→			
4.7.	Transmisijas darbības traucējumi		P	→			
4.8.	*TCAS* notikums (attiecīgā gadījumā)	P	→	X			
4.9.	Citas ārkārtas procedūras, kas noteiktas attiecīgajā lidojumu rokasgrāmatā		P	→			
	5. IEDAĻA – instrumentāla lidojuma procedūras (veic *IMC* vai imitētos *IMC*)						
5.1.	Instrumentāla pacelšanās: pāreja uz instrumentālu lidojumu ir nepieciešama, līdzko tā ir iespējama pēc pacelšanās gaisā		P*	→*			
5.1.1.	Imitēta dzinēja atteice pēc izlidošanas		P*	→*		M*	
5.2.	Izlidošanas un ielidošanas kursa un *ATC* norādījumu ievērošana		P*	→*		M*	
5.3.	Gaidīšanas procedūras		P*	→*			
5.4.	3D lidojumi līdz 200 pēdu (60 m) *DA/H* vai augstākam minimālajam augstumam, ja tas nepieciešams pieejas procedūrā		P*	→*			
5.4.1.	Manuāli, bez lidojuma pilotāžas komandierīces *Piezīme.* *RNP APCH* procedūrās saskaņā ar *AFM* var būt nepieciešams izmantot autopilotu vai lidojuma pilotāžas komandierīci. Manuālas lidošanas procedūru izvēlas, ņemot vērā tādus ierobežojumus (piemēram, tāda *AFM* ierobežojuma gadījumā attiecībā uz 5.4.1. izvēlas *ILS*).		P*	→*		M* (ja vien nav pabeigts 5.4.2. uzdevums)	

5.4.2.	Manuāli, ar lidojuma pilotāžas komandierīci		P*	→*		M* (ja vien nav pabeigts 5.4.1. uzdevums)	
5.4.3.	Ar radiotehniskajiem līdzekļiem saistīts autopilots		P*	→*			
5.4.4.	Manuāli, ar imitētu viena dzinēja darbības atteici; dzinēja atteici imitē pieejas pēdējā posmā pirms 1 000 pēdu atzīmes šķērsošanas virs lidlauka līdz zemskarei vai līdz aiziešanas uz otru riņķi procedūras beigām		P*	→*		M*	
5.5.	2D lidojumi līdz *MDA/H*		P*	→*		M*	
5.6.	Aiziešana otrajā riņķī, visiem dzinējiem darbojoties, sasniedzot *DA/H* vai *MDA/MDH*		P*	→*			
5.6.1.	Citas procedūras aiziešanai uz otru riņķi		P*	→*			
5.6.2.	Aiziešana otrajā riņķī ar imitētu viena dzinēja darbības atteici, sasniedzot *DA/H* vai *MDA/MDH*		P*	→*		M*	
5.7.	*IMC* autorotācija ar jaudas atgūšanu		P*	→*		M*	
5.8.	Iziešana no neparasta stāvokļa gaisā manuāli un attiecīgā gadījumā ar automātiskas iziešanas režīmu		P*	→*		M*	
	6. IEDAĻA – neobligātā aprīkojuma izmantošana						
6.	Papildaprīkojuma izmantošana		P	→”			

II PIELIKUMS

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 VI pielikuma (*ARA daļa*) grozījumi

VI pielikumu groza šādi:

1) ARA.FSTD.100. punktu aizstāj ar šādu:

"**ARA.FSTD.100 Sākotnējās novērtēšanas procedūra**

a) Saņēmusi pieteikumu *FSTD* kvalifikācijas sertifikātam, kompetentā iestāde:

1) pārliecinās, ka organizācija, kas izmanto *FSTD*, atbilst piemērojamām prasībām;

2) novērtē, vai izvēlētie validācijas dati ir piemēroti, lai atbalstītu katru objektīvo testu;

3) pārskata *ESL* atbilstību piemērojamajām prasībām;

4) veic objektīvus, funkcionālus un subjektīvus testus, un novērtē, vai *FSTD* atbilst piemērojamās kvalifikācijas pamatprasībām;

5) novērtē *FSTD* tajās jomās, kas ir svarīgas attiecīgi lidojumu apkalpes locekļu apmācības, eksaminēšanas un pārbaužu procesu izpildei;

b) Kārtējā *FSTD* novērtējuma gadījumā kompetentā iestāde veic a) apakšpunkta 3), 4) un 5) punktā minētos uzdevumus.

c) Būtisku *FSTD* pārveidojumu gadījumā kompetentā iestāde veic tos a) apakšpunktā uzskaitītos uzdevumus, kurus tā uzskata par būtiskiem, ņemot vērā pārveidojuma būtību.

d) Kompetentā iestāde sagatavo ziņojumu un informē organizāciju, kas izmanto *FSTD*, par novērtējuma rezultātiem.

e) Ja novērtēšanas laikā vai jebkādā citā veidā kompetentā iestāde konstatē pierādījumus, ka *FSTD* nedarbojas saskaņā ar tai piemērojamajām kvalifikācijas pamatprasībām vai ka *ESL* ir ietverta neprecīza informācija par *FSTD*, kompetentā iestāde vērš uzmanību uz neatbilstību, reģistrē to un rakstiski paziņo organizācijai, kas izmanto *FSTD*. Ja vien neatbilstības būtības dēļ nav jāpiemēro izpildes pasākumi saskaņā ar ARA.FSTD.135. punkta b) apakšpunktu, kompetentā iestāde veic visus šādus pasākumus:

1) atbilstīgi neatbilstības būtībai piešķir organizācijai piemērotu laika periodu, lai tā īstenotu koriģējošu rīcību, bet šis laika periods jebkurā gadījumā nedrīkst būt ilgāks par 30 dienām. Šā laika perioda beigās un atbilstīgi neatbilstības būtībai kompetentā iestāde drīkst īstenošanas periodu pagarināt, ja kompetentā iestāde ir apstiprinājusi pienācīgu koriģējošās rīcības plānu;

2) izvērtē, vai organizācijas ierosinātais koriģējošās rīcības plāns novērš neatbilstību;

3) izvērtē, vai koriģējošās rīcības plāna īstenošana novērš neatbilstību.

f) Pēc sākotnējā novērtējuma izstrādāto *QTG* kompetentā iestāde apstiprina tikai pēc tam, kad pēc kompetentās iestādes ieskatiem ir novērstas visas neatbilstības. Pēc šādas apstiprināšanas tā ir galvenā kvalifikācijas pārbaužu rokasgrāmata (*MQTG*) un tā kalpo par pamatu *FSTD* kvalifikācijai un kārtējiem *FSTD* novērtējumiem.

g) Kompetentā iestāde kvalificē *FSTD* tikai pēc tam, kad tā saskaņā ar VII pielikuma ORA.FSTD.120. punkta d) apakšpunktu ir apstiprinājusi, ka *FSTD* papildaprīkojumam, ja tāds ir, nav nelabvēlīgas ietekmes uz *FSTD* apmācības spējām.

h) Kvalifikācijas pamatprasības un īpaši nosacījumi.

1) Kompetentā iestāde var paredzēt īpašus nosacījumus attiecībā uz *FSTD* kvalifikācijas pamatprasībām, ja ir izpildītas VII pielikuma ORA.FSTD.210. punkta a) apakšpunktā noteiktās prasības un ir pierādīts, ka īpašie nosacījumi nodrošinās līdzvērtīgu drošības līmeni tam, kāds noteikts piemērojamā sertifikācijas specifikācijā.

2) Kad kompetentā iestāde, kas nav Aģentūra, ir noteikusi īpašus nosacījumus attiecībā uz *FSTD* kvalifikācijas pamatprasībām, tā bez nepamatotas kavēšanās par to ziņo Aģentūrai. Paziņojumam pievieno paredzēto īpašo nosacījumu pilnu aprakstu un drošības novērtējumu, lai pierādītu, ka tiek nodrošināts līdzvērtīgs drošības līmenis tam, kāds noteikts piemērojamā sertifikācijas specifikācijā.";

2) ARA.FSTD.110. punktu aizstāj ar šādu:

"**ARA.FSTD.110 *FSTD* kvalifikācijas sertifikāta izdošana**

Kompetentā iestāde izdod *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu uz nenoteiktu laiku, izmantojot IV papildinājumā norādīto veidlapu, tikai pēc tam, kad ir pabeigta *FSTD* novērtēšana saskaņā ar ARA.FSTD.100. punktu un ir pārbaudīts, ka:

a) organizācija, kas izmanto *FSTD*, atbilst piemērojamajām VII pielikuma (*ORA* daļa) prasībām;

b) *FSTD* atbilst piemērojamajām kvalifikācijas pamatprasībām saskaņā ar ORA.FSTD.210. punktu.";

3) ARA.FSTD.115. punktu aizstāj ar šādu:

"**ARA.FSTD.115 FSTD pagaidu kvalifikācija**

a) Ieviešot jaunas gaisa kuģu programmas, kompetentā iestāde var izdot kvalifikācijas sertifikātu ar *FSTD* pagaidu kvalifikāciju, ja nav iespējams nodrošināt atbilstību šīs apakšdaļas prasībām par *FSTD* kvalifikāciju.

b) Minētā pagaidu kvalifikācija ir derīga ne ilgāk kā 3 gadus.";

4) ARA.FSTD.12. punktu groza šādi:

a) punkta a) apakšpunkta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1) pilnu *MQTG* testu kopumu veic pakāpeniski saskaņā ar VII pielikuma ORA.FSTD.105. punkta a) apakšpunkta 2. un 3. punkta prasībām;";

b) punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"b) Kompetentā iestāde veic *FSTD* kārtējo novērtēšanu saskaņā ar ARA.FSTD.100. punktā noteiktajām procedūrām. Šos novērtējumus veic katru gadu. Katra kārtējā 12 mēnešu perioda sākums ir sākotnējās kvalifikācijas iegūšanas mēneša beigas, ja kompetentā iestāde un organizācija, kas vada *FSTD*, nevienojas par citu datumu. Katru kārtējo *FSTD* novērtēšanu veic 60 dienu laikā pirms un 30 dienu laikā pēc katra kārtējā 12 mēnešu perioda sākuma;";

c) apakšpunkta ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

"Kompetentā iestāde var pagarināt ARA.FSTD.120. punkta b) apakšpunktā noteikto *FSTD* kārtējās novērtēšanas periodu par ne vairāk kā 36 mēnešiem, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:";

5) iekļauj šādu ARA.FSTD.125. punktu:

"**ARA.FSTD.125 *FSTD* kvalifikācijas nodošana**

a) Saņemot paziņojumu par *FSTD* nodošanu no vienas organizācijas citai saskaņā ar VII pielikuma ORA.FSTD.235. punktu, kompetentā iestāde var nolemt veikt īpašu izvērtēšanu saskaņā ar *FSTD* sākotnējās kvalifikācijas pamatprasībām, ja vien *FSTD* kvalifikācijas sertifikāts nav atcelts vai anulēts.

b) Kompetentā iestāde pārbauda, vai saņēmēja organizācija atbilst piemērojamajām VII pielikuma (*ORA* daļa) prasībām.

c) Ja *FSTD* nodošanā saskaņā ar VII pielikuma ORA.FSTD.235. punktu ir iesaistītas divas kompetentās iestādes, tās koordinē nodošanu.";

6) ARA.FSTD.130. punktu aizstāj ar šādu:

"**ARA.FSTD.130 Pārveidojumi**

a) Saņemot pieteikumu būtiska *FSTD* pārveidojuma apstiprināšanai, kā norādīts VII pielikuma ORA.FSTD.110. punkta a) apakšpunktā, kompetentā iestāde pārbauda minētā būtiskā pārveidojuma atbilstību *FSTD* kvalifikācijas pamatprasībām. Ja kompetentā iestāde to uzskata par vajadzīgu, šādā pārbaudē var ietvert *FSTD* īpašu novērtējumu. Pārliecinājusies, ka *FSTD* būtiskais pārveidojums atbilst kvalifikācijas pamatprasībām, kompetentā iestāde apstiprina pārveidojumu, ja vien organizācija, kas izmanto *FSTD*, nerīkojas saskaņā ar VII pielikuma ORA.FSTD.110. punkta b) apakšpunkta 2. punktu.

b) Saņemot pieteikumu no organizācijas, kas izmanto *FSTD*, kompetentā iestāde var apstiprināt procedūru, saskaņā ar kuru minētā organizācija veic būtiskus pārveidojumus, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

1) procedūra atbilst VII pielikuma ORA.FSTD.110. punkta b) apakšpunkta 2. punktam;

2) iepriekšējos 36 mēnešos organizācija, kas izmanto *FSTD*, ir pierādījusi, ka tā ir pārvaldījusi izmaiņas saskaņā ar VII pielikuma ORA.GEN.200. punkta a) apakšpunkta 3. punktu.

c) Ja kompetentā iestāde konstatē, ka būtisks pārveidojums neatbilst kvalifikācijas pamatprasībām, tā rīkojas saskaņā ar ARA.FSTD.100. punkta e) apakšpunktu.

d) Ja *FSTD* pārveidojums paredz, ka ir jāpiemēro kvalifikācijas pamatprasības, kas atšķiras no sākotnējās kvalifikācijas pamatprasībām, kompetentā iestāde dokumentē šādu izmaiņu kvalifikāciju un izmantoto sertifikācijas specifikāciju.

e) Ja mantotu *FSTD* vai *FSTD* ar piešķirtu *FCS* saskaņā ar IX papildinājumu kvalificē *UPRT*, īpašo izvērtēšanu veic, izmantojot *CS-FSTD(A)* 2. izdevumu.";

7) ARA.FSTD.135. punktu aizstāj ar šādu:

"**ARA.FSTD.135 *FSTD* kvalifikācijas sertifikāts – ierobežošana, apturēšana un anulēšana**

a) Kompetentā iestāde saskaņā ar ARA.GEN.350. punktu attiecīgā gadījumā ierobežo, aptur vai anulē *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu šādos gadījumos, bet neaprobežojoties ar tiem:

1) *FSTD* kvalifikācijas sertifikāts iegūts, viltojot iesniegtos dokumentāros pierādījumus;

2) organizācija, kas izmanto *FSTD*, vairs neatbilst VII pielikuma (*ORA* daļas) piemērojamām prasībām.

b) Kompetentā iestāde attiecīgā gadījumā ierobežo, aptur vai anulē *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu pēc tam, kad tā ir vērsusi uzmanību uz neatbilstību saskaņā ar ARA.FSTD.100. punkta e) apakšpunktu un noteikusi, ka:

1) *FSTD* neatbilst kvalifikācijas pamatprasībām, un neatbilstība negatīvi ietekmē apmācību, eksāmenus vai pārbaudes;

2) organizācija, kas izmanto *FSTD*, neiesniedz pieņemamu koriģējošās rīcības plānu novērtēšanas laikā vai jebkādā citā veidā konstatētas(-u) neatbilstības(-u) novēršanai vai neveic koriģējošas darbības kompetentajai iestādei pieņemamā veidā un termiņā, par ko tā vienojusies ar kompetento iestādi saskaņā ar ARA.FSTD.100. punkta e) apakšpunktu.";

8) ARA.FSTD.140. punktu aizstāj ar šādu:

"**ARA.FSTD.140 Uzskaite**

Līdztekus ARA.GEN.220. punktā prasītajai uzskaitei kompetentā iestāde uztur un atjaunina šādus dokumentus:

a) dokumentus, kas saistīti ar tās uzraudzībā esošo kvalificēto *FSTD* sākotnējiem, kārtējiem vai īpašajiem novērtējumiem, tai skaitā ar minēto novērtējumu plānošanu, izpildi un iznākumu;

b) *ESL*.";

9) IV papildinājumu aizstāj ar šādu:

"VI PIELIKUMA (ARA daļa) IV papildinājums – Lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas kvalifikācijas sertifikāts

Eiropas Savienība (*)

[Kompetentā iestāde]

LIDOJUMU SIMULĀCIJAS TRENAŽIERU IEKĀRTAS KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

Saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1178/2011 un turpmāk norādītajiem nosacījumiem [kompetentā iestāde] ar šo apstiprina, ka

***FSTD* [IDENTIFIKĀCIJA]**

[*FSTD* RAŽOTĀJS UN SĒRIJAS NUMURS],
kas atrodas
[IEKĀRTAS ATRAŠANĀS VIETA],
ko izmanto
[KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTA TURĒTĀJS],

atbilst kvalifikācijas prasībām saskaņā ar iekārtai piemērojamo primāro atsauces dokumentu un Regulas (ES) Nr. 1178/2011 VII pielikumu (*ORA* daļa), ievērojot pievienoto *FSTD* specifikāciju nosacījumus.

Šis kvalifikācijas sertifikāts ir spēkā, kamēr *FSTD* atbilst piemērojamajām kvalifikācijas pamatprasībām un kvalifikācijas sertifikāta turētājs atbilst *ORA* daļas piemērojamajām prasībām, ja vien sertifikāts netiek atcelts, aizstāts, apturēts vai anulēts.

Izdošanas datums:
Pārskatīts:
Pārskatīšanas datums:
[kompetentās iestādes] vārdā
Paraksts:

(*) Valstīm, kas nav ES dalībvalstis, un *EASA* jāsvītro vārdi "Eiropas Savienība".
EASA 145. veidlapas 3. izdevums – 1. lpp. no 2.

***FSTD* KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS: [atsauces Nr.]**

***FSTD* SPECIFIKĀCIJAS**

A.	Primārais atsauces dokuments (*PRD*)	
B.	(Tikai mantotajām *FSTD*) *FSTD* veids un līmenis Gaisa kuģa grupa/tips/tips un variants	
C.	Papildu iespējas:	
D.	Ierobežojumi:	
E.	Piezīmes:	

***FSTD* SPĒJU APLIECINĀJUMS (*FCS*)**

F.	*FSTD* FUNKCIJA	UZTICAMĪBAS LĪMENIS	SIMULĒTAIS GAISA KUĢIS
1.	Pilotu kabīnes izkārtojums un konstrukcija (*FDK*)		
2.	Lidojuma vadības spēki un aparatūra (*CLH*)		
3.	Lidojuma vadības sistēmu darbība (*CLO*)		
4.	Gaisa kuģa sistēmas (*SYS*)		
5.	Veiktspēja un vadība uz zemes (*GND*)		
6.	Veiktspēja un vadība zemes ietekmes zonā (*IGE*)		
7.	Veiktspēja un vadība ārpus zemes ietekmes zonas (*OGE*)		
8.	Skaņas signālu reproducēšana (*SND*)		
9.	Vibrācijas imitēšana (*VIB*)		
10.	Kustības imitēšana (*MTN*)		
11.	Vizuālu signālu reproducēšana (*VIS*)		
12.	Navigācija (*NAV*)		
13.	Atmosfēra un laikapstākļi (*ATM*)		
14.	Ekspluatācijas vietas un reljefs (*OST*)		

EASA 145. veidlapas 3. izdevums – 2. lpp. no 2

Norādījumi attiecībā uz *FSTD* kvalifikācijas sertifikāta izsniegšanu

a) *FSTD* kvalifikācijas sertifikātam izmanto *EASA* 145. veidlapu.

Šajā dokumentā iekļauj *FSTD* specifikāciju un *FCS* vai attiecīgā gadījumā piešķirto *FCS*, tai skaitā visus ierobežojumus, kas attiecas uz konkrēto *FSTD*.

b) Kvalifikācijas sertifikātu sagatavo angļu valodā un jebkurā citā valodā, kā noteikusi kompetentā iestāde.

c) Atsevišķus kvalifikācijas sertifikātus izsniedz:

1) katram *FCS* vai piešķirtajam *FCS*;

2) katrai pilotu kabīnes un perona kombinācijai, ja tie ir galvenie savstarpēji aizstājamie mezgli;

3) katrai pilotu kabīnei, ko izmanto kā *FSTD* lielu savstarpēji aizvietojamu mezglu gadījumā.

FSTD kvalifikācijas sertifikātā norāda pilotu kabīnes sērijas numuru.

d) Katru pilotu kabīni un peronu identificē ar sērijas numura zīmēm, un katrai pilotu kabīnes un perona kombinācijai ir kvalifikācijas sertifikāts ar vienu *FSTD* sērijas numuru, kurā norādīts pilotu kabīnes un perona identifikācijas/sērijas numurs.

e) Vienas *FSTD* dažādu dzinēja piederumu un alternatīvās vilces kvalifikācijām nav vajadzīgi atsevišķi kvalifikācijas sertifikāti, ja *FCS* vai piešķirtais *FCS* nav mainīts.

f) Vienā *FSTD* uzstādītiem dažādiem aprīkojuma elementiem, piemēram, avionikas piederumiem, nav nepieciešami atsevišķi kvalifikācijas sertifikāti. Tomēr būtisku avionikas atšķirību dēļ gaisa kuģu varianti var būt dažādi un tiem var būt nepieciešamas atsevišķas programmatūras slodzes. Šādos gadījumos izsniedz atsevišķus *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus.

g) Kvalifikācijas sertifikātā norādītajai *FSTD* ir sērijas numurs, kam priekšā ir burtu kods. Burtu kods identificē kompetento iestādi, kas izdevusi sertifikātu.

h) Tabulā "*FSTD* specifikācija" *FSTD* nosaka, pamatojoties uz *PRD*, kas noteikts *MQTG*, un attiecīgā gadījumā norāda *FSTD* ierobežojumus. Mantotas *FSTD* gadījumā *FSTD* specifikācijas tabulā norāda visu turpmāk minēto:

1) *FSTD* tipu un līmeni;

2) simulētā gaisa kuģa tipu vai gaisa kuģa tipu, variantu vai grupu (piemēram, attiecīgā gadījumā gaisa kuģa kategoriju, dzinēja konfigurāciju, pēcstrūklas turbulences kategoriju).

i) Kompetentā iestāde tabulas "*FSTD* specifikācija" sadaļā "Papildu spējas" norāda, ka *FSTD* ar *FCS* vai piešķirto *FCS* ir kvalificēta *MCC*, ja ir izpildīti abi šie nosacījumi:

1) *FSTD* atbilst *MCC* prasībām, kas noteiktas piemērojamajā *PRD*;

2) *FSTD* ir *FCS* vai piešķirts *FCS*, kas ir vienāds vai lielāks par tabulā norādīto:

	1. Pilotu kabīnes izkārtojums un konstrukcija	2. Lidojumu vadības spēki un aparatūra	3. Lidojumu vadības sistēmu darbība	4. Gaisa kuģa sistēmas	5. Veiktspēja un vadība uz zemes	6. Veiktspēja un vadība zemes ietekmes zonā	7. Veiktspēja un vadība ārpus zemes ietekmes zonas	8. Skaņas signālu reproducēšana	9. Vibrācijas imitēšana	10. Kustības imitēšana	11. Vizuālu signālu reproducēšana	12. Navigācija	13. Atmosfēra un laikapstākļi	14. Ekspluatācijas vietas un reljefs
Lidmašīnas *FSTD*	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
Helikoptera *FSTD*	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G

j) Kompetentā iestāde tabulā "*FSTD* specifikācija" sadaļā "Papildu spējas" norāda, ka lidmašīnas *FSTD* ir kvalificēta *UPRT*, un norāda, vai tā ir "pieeja iekritienam" vai "pilnīgs iekritiens".

k) Tabulā "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" *FSTD* definē pēc tās *FCS*, ja vien tā nav mantota *FSTD*. Tādas *FSTD* gadījumā, uz kuru attiecas 10.b panta 2. punkta a) apakšpunkta i) punkta 1. apakšpunkts un 10.b panta 2. punkta a) apakšpunkta ii) punkta 1. apakšpunkts, tabulu "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" aizpilda, pamatojoties uz piešķirto *FCS*, saskaņā ar VI pielikuma (*ARA* daļa) IX papildinājumu.

l) *FSTD* kvalifikācijas sertifikāta aizpildīšana, pamatojoties uz *FCS*.

1) Ja *FSTD* kvalifikācijas procesā apstiprina pieteikumā paziņoto *FCS*, *FSTD* funkcijas uzticamības līmeņus (N, G, R vai S) attiecībā uz katru funkciju pēc kārtas ievada *FSTD* kvalifikācijas sertifikātā tabulas "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" slejā "Uzticamības līmenis". Uzticamības līmeņi ir šādi:

i) specifisks (S) ir attiecīgās *FSTD* funkcijas augstākais uzticamības līmenis;

ii) reprezentatīvs (R) ir attiecīgās *FSTD* funkcijas vidējais uzticamības līmenis;

iii) vispārīgs (G) ir attiecīgās *FSTD* funkcijas zemākais uzticamības līmenis;

iv) neviens (N) attiecas uz kādu no šādām situācijām:

a) *FSTD* funkcija nav uzstādīta, nedarbojas vai nav pieejama izmantošanai apmācībā;

b) funkcija ir uzstādīta, bet nav obligāta, un šādā gadījumā tā nedrīkst novērst uzmanību no citām funkcijām, kas paredzētas ierīces paredzētajam lietojumam, vai mazināt tām pievērsto uzmanību.

2) Ja *FCS* funkcija nav piemērojama vai nav pieejama attiecībā uz kvalificējamo *FSTD*, slejā "uzticamības līmenis" norāda uzticamības līmeni "N".

3) Ja *FSTD* funkcija "gaisa kuģa sistēmas" atspoguļo dažādas gaisa kuģa sistēmas, kurām ir dažādi uzticamības līmeņi, norāda augstāko uzticamības līmeni un atzīmē ar zvaigznīti (*). Simulētās gaisa kuģa sistēmas un attiecīgo uzticamības līmeni norāda *ESL*. Tādā gadījumā slejā "Piezīmes" ieraksta šādu paziņojumu: "Ne visas gaisa kuģa sistēmas tiek simulētas un/vai tām visām nav vienāds uzticamības līmenis. Lūgums skatīt *ESL*."

4) Ja *FSTD* funkcija "Lidojuma vadības spēki un aparatūra" atspoguļo lidojuma vadības ierīces ar dažādiem uzticamības līmeņiem, norāda augstāko uzticamības līmeni un atzīmē ar zvaigznīti (*). Imitētos lidojuma vadības spēkus un aparatūru, kā arī attiecīgo uzticamības līmeni norāda *ESL*. Tādā gadījumā slejā "Piezīmes" ieraksta šādu paziņojumu: "Ne visi lidojuma vadības spēki un aparatūra tiek simulēti un/vai tiem visiem nav vienāds uzticamības līmenis. Lūgums skatīt *ESL*."

5) Ja tiek veikta pagaidu kvalifikācija saskaņā ar ARA.FSTD.115. punktu, kvalifikācijas sertifikātā attiecībā uz tabulā "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" iekļautajām funkcijām norāda uzticamības līmeni un slejā "Uzticamības līmenis" norāda "Pagaidu".

m) *FSTD* kvalifikācijas sertifikāta aizpildīšana, pamatojoties uz *FCS* un ar piešķirto *FCS*.

Attiecībā uz gaisa kuģa simulācijas funkcijām (1.–7.) un/vai papildfunkcijām (8. un 9.) gaisa kuģa simulatoru norāda *FSTD* kvalifikācijas sertifikātā tabulas "*FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*)" slejā "Gaisa kuģa simulators". Attiecībā uz katru funkciju gaisa kuģa simulatoru apzīmē šādi:

i) ja uzticamības līmenis ir "S", gaisa kuģa tips un variants (marka, modelis un sērija);

ii) ja uzticamības līmenis ir "R", gaisa kuģa tips (marka un modelis);

iii) ja uzticamības līmenis ir "G", gaisa kuģu grupa, norādot visu turpmāk minēto:

a) gaisa kuģa kategorija;

b) dzinēja konfigurācija;

c) attiecīgā gadījumā funkciju pēcstrūklas turbulences kategorija.";

10) pievieno šādu IX papildinājumu (*FSTD* piešķirtais *FCS*):

"VI PIELIKUMA (ARA daļa) IX papildinājums

FSTD* piešķirtais *FCS

Ja 10.b pantā ir atsauce uz šo papildinājumu, kompetentās iestādes, atkārtoti izdodot *FSTD* kvalifikācijas sertifikātus, piešķir *FCS* saskaņā ar turpmāk sniegto tabulu. Ja *FSTD*, kas norādīta A slejā, atbilst prasībām saskaņā ar *PRD*, kas norādīts tās pašas rindas B slejā, un tai nav nekādu ierobežojumu, tā saņem piešķirto *FCS*, kā norādīts minētās rindas C slejā.

	(A)	(B)	(C)													
			PIEŠĶIRTAIS *FCS*													
	FSTD līmenis	PRD	1. Pilotu kabīnes izkārtojums un konstrukcija	2. Lidojuma vadības spēki un aparatūra	3. Lidojuma vadības sistēmu darbība	4. Gaisa kuģu sistēmas	5. Veiktspēja un vadība uz zemes	6. Veiktspēja un vadība zemes ietekmes zonā	7. Veiktspēja un vadība ārpus zemes ietekmes zonas	8. Skaņas signālu reproducēšana	9. Vibrācijas imitēšana	10. Kustības imitēšana	11. Vizuālu signālu reproducēšana	12. Navigācija	13. Atmosfēra un laikapstākļi	14. Ekspluatācijas vietas un reljefs
1)	*FFS* D līmenis	*JAR-STD 1A* 3. vai vēlāks grozījums ar *UPRT* kvalifikāciju saskaņā ar *CS-FSTD(A)* 2. izdevumu	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
2)	*FFS* D līmenis	*JAR-STD 1A* 3. vai vēlāks grozījums	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
			Ar noteikumu, ka netiek veikta *UPRT* apmācība, eksāmeni un pārbaudes													
3)	*FFS* C līmenis	*JAR-STD 1A* 3. vai vēlāks grozījums ar *UPRT* kvalifikāciju saskaņā ar *CS-FSTD(A)* 2. izdevumu	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	S
4)	*FFS* C līmenis	*JAR-STD 1A* 3. vai vēlāks grozījums	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	S
			Ar noteikumu, ka netiek veikta *UPRT* apmācība, eksāmeni un pārbaudes													
5)	*FFS* B līmenis	*JAR-STD 1A* 3. vai vēlāks grozījums	S	R	S	S	R	R	R	G	R	R	G	S	G	G

6)	*FFS* A līmenis	*JAR-STD 1A* 3. vai vēlāks grozījums	S	R	S	S	G	G	G	G	G	G	G	S	G	G
7)	*FTD* 2. līmenis	*JAR-STD 2A* sākotnējais vai vēlāks izdevums	S	R	S	S	N	G	G	G	N	N	N	S	N	N
8)	*FNPT* II līmeņa *MCC*	*JAR-STD 3A* 1. vai vēlāks grozījums	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
9)	*FNPT* II līmenis	*JAR-STD 3A* 1. vai vēlāks grozījums	G	G	G	G	G	G	G	G	N	N	G	R	G	G
10)	*FNPT* I līmenis	*JAR-STD 3A* 1. vai vēlāks grozījums	G	G	G	N	N	N	G	N	N	N	N	R	N	N
11)	*FFS* D līmenis	*JAR-STD 1H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
12)	*FFS* C līmenis	*JAR-STD 1H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	S	S	S	S	S	S	S	R	R	S	R	S	S	R
13)	*FFS* B līmenis	*JAR-STD 1H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	S	S	S	S	R	R	R	G	R	R	G	S	G	R
14)	*FFS* A līmenis	*JAR-STD 1H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	S	R	S	S	G	G	G	G	G	G	G	S	G	G
15)	*FTD* 3. līmeņa *MCC*	*JAR-STD 2H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	R	R	S	G	R	R	G	N	N	R	S	R	R
16)	*FTD* 3. līmenis	*JAR STD 2H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	R	R	S	G	R	R	G	N	N	R	S	R	R
17)	*FTD* 2. līmeņa *MCC*	*JAR STD 2H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	R	R	S	G	G	G	G	N	N	R	S	G	R
18)	*FTD* 2. līmenis	*JAR STD 2H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	R	R	S	G	G	G	G	N	N	R	S	G	R

19)	*FNPT* III līmeņa *MCC*	*JAR-STD 3H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	R
20)	*FNPT* III līmenis	*JAR-STD 3H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	R
21)	*FNPT* II līmeņa *MCC*	*JAR-STD 3H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G
22)	*FNPT* II līmenis	*JAR-STD 3H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	R	G	R	G	G	G	G	G	N	N	R	R	G	G
23)	*FNPT* I līmenis	*JAR-STD 3H* sākotnējais vai vēlāks izdevums	G	G	G	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N”

III PIELIKUMS

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 VII pielikuma (*ORA* daļa) grozījumi

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 VII pielikumu groza šādi:

1) ORA.ATO.135. punkta b) apakšpunkta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1) *FSTD* specifikāciju atbilstību attiecīgajai mācību programmai, pamatojoties uz *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu un *ESL*;";

2) ORA.FSTD.100. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.100 Vispārīga informācija**

a) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, kompetentajai iestādei pierāda, ka tā ir izveidojusi pārvaldības sistēmu saskaņā ar II iedaļas *GEN* apakšdaļu. Šiem pierādījumiem jāapliecina, ka pretendentam ir tiešas vai līguma ceļā iegūtas iespējas uzturēt piemērojamajās *FSTD* kvalifikācijas pamatprasībās noteiktos darbības rādītājus, funkcijas un citus parametrus, kā arī kontrolēt *FSTD* uzstādīšanu.

b) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, iesniedz kompetentajai iestādei dokumentus, kas pierāda, kā tā atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām. Šādos dokumentos ietver procedūru, kurā aprakstīts, kā tiek izveidots un uzturēts *ESL*.

c) Ja kompetentā iestāde saskaņā ar VI pielikuma ARA.FSTD.100. punkta e) apakšpunktu organizācijai, kas izmanto *FSTD*, ir paziņojusi par *FSTD* neatbilstību tās kvalifikācijas pamatprasībām, organizācija:

1) izstrādā koriģējošās rīcības plānu visu neatbilstību novēršanai, un atkārtotu, sistēmisku vai kritisku neatbilstību gadījumā nosaka neatbilstības(-u) pamatcēloni;

2) iesniedz koriģējošās rīcības plānu, ko īsteno atbilstīgi kompetentās iestādes prasībām un VI pielikuma ARA.FSTD.100. punkta e) apakšpunkta 1. punktā noteiktajā termiņā;

3) pierāda koriģējošās rīcības plāna īstenošanu kompetentajai iestādei pieņemamā veidā, iesniedzot attiecīgus pierādījumus.

d) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, katru gadu iesniedz kompetentajai iestādei *FSTD* rādītājus, lai pierādītu *FSTD* veiktspēju, izmantošanu un citus raksturlielumus.";

3) ORA.FSTD.105. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.105 *FSTD* kvalifikācijas uzturēšana**

a) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, veic visas turpmāk minētās darbības, lai uzturētu spēkā *FSTD* kvalifikāciju:

1) uztur *FSTD* tādā stāvoklī, kādā tās veiktspēja pastāvīgi atbilst kvalifikācijas pamatprasībām, tai skaitā 24 stundu laikā pirms *FSTD* izmantošanas mācībās, eksāmenos vai pārbaudēs veicot funkcionālas pirmslidojuma pārbaudes;

2) 12 mēnešu ciklā pakāpeniski veic pilnu *MQTG* noteikto objektīvo testu kopumu. Šo testu rezultātus izvērtē, datē, atzīmē kā analizētus un saglabā saskaņā ar ORA.FSTD.240. punktu, lai pierādītu, ka tiek uzturēta atbilstība *FSTD* kvalifikācijas pamatprasībām;

3) 24 mēnešu ciklā pakāpeniski veic pilnu funkcionālo un subjektīvo testu kopumu, kas ietverts *MQTG*. Katra izlidojuma rezultāti atbilst visām šādām prasībām:

i) ir pievienota deklarācija par to, ka *FSTD* ir testēta;

ii) ir pierādīts, ka tiek uzturēta atbilstība *FSTD* kvalifikācijas pamatprasībām;

iii) tos glabā saskaņā ar ORA.FSTD.240. punktu;

4) saglabā *FSTD* aparatūras un programmatūras integritāti un izveido un uztur konfigurācijas kontroles sistēmu, arī datubāzes vadības sistēmu.

b) Ja, veicot a) apakšpunkta 2. un 3. punktā minētos testus, tiek konstatēta neatbilstība, organizācija veic koriģējošas darbības neatbilstības novēršanai. Pierādījumus par īstenotajām koriģējošajām darbībām glabā saskaņā ar ORA.FSTD.240. punktu.

c) Ja organizācija plāno neizmantot *FSTD* ilgāku laiku, tā veic šādus pasākumus:

1) informē kompetento iestādi;

2) ievieš piemērotus kontroles pasākumus uz laiku, kamēr *FSTD* netiek izmantota.

Organizācija ar kompetento iestādi vienojas par ekspluatācijas pārtraukšanas, uzglabāšanas un ekspluatācijas atjaunošanas plānu, lai nodrošinātu, ka *FSTD* ekspluatāciju var atjaunot atbilstīgi sākotnējam kvalifikācijas līmenim.";

4) ORA.FSTD.110. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.110 Pārveidojumu pārvaldība**

a) *FSTD* pārveidojumu, kas ietekmē kādu no turpmāk minētajiem elementiem, uzskata par būtisku pārveidojumu un to veic, ievērojot b) apakšpunktā izklāstītos nosacījumus un saskaņā ar c), d), e) vai attiecīgā gadījumā f) apakšpunktu:

1) *FSTD* kvalifikācijas sertifikāts;

2) ikviens *FSTD* kvalifikācijas pārveidojums, kas ietekmē mācības, eksāmenus vai pārbaudes.

b) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, veic būtisku *FSTD* pārveidojumu tikai tad, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:

1) tā ir saņēmusi no kompetentās iestādes atļauju veikt pārveidojumu saskaņā ar VI pielikuma ARA.FSTD.130. punkta a) apakšpunktu;

2) tā pārvalda pārveidojumu saskaņā ar procedūru, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde saskaņā ar VI pielikuma ARA.FSTD.130. panta b) apakšpunktu. Procedūra aptver visus šādus elementus:

i) katra būtiskā pārveidojuma tvērums;

ii) pārveidojuma pārvaldība;

iii) paziņošana kompetentajai iestādei.

c) Ja *FSTD* pārveidojums ir būtisks, organizācija, kas izmanto *FSTD*, veic visus šādus pasākumus:

1) sagatavo un izvērtē katru pārveidojumu, arī visus piemērojamos objektīvos, funkciju un subjektīvos testus, lai noteiktu ietekmi uz sākotnējiem kvalifikācijas kritērijiem;

2) iesniedz pieteikumu iepriekšējam apstiprinājumam un iesniedz kompetentajai iestādei dokumentus, kas saistīti ar c) apakšpunkta 1. punktā norādītajām darbībām, kā arī visus citus attiecīgos dokumentus, ja vien organizācija, kas izmanto *FSTD*, nav tiesīga rīkoties saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punktu;

3) pārvalda visus *FSTD* pārveidojumus saskaņā ar organizācijas pārvaldības sistēmu;

4) kad pārveidojums ir veikts, paziņo kompetentajai iestādei, ka *FSTD* atbilst kvalifikācijas pamatprasībām.

d) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, izveido un uztur sistēmu, ar kuru nosaka un izvērtē visus būtiskos pārveidojumus, kas veikti izmantotajā *FSTD*, it īpaši:

1) gaisa kuģa pārveidojumus, kas ir nozīmīgi attiecībā uz apmācību, eksāmeniem un pārbaudēm, neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav paredzēti lidojumderīguma direktīvā;

2) *FSTD* pārveidojumus, kas ietekmē *FCS* vai piešķirto *FCS*, kvalifikācijas sertifikātu, *ESL*, *MQTG* vai *FSTD* aparatūru vai programmatūru, vai abus, imitācijas vai vizuālo sistēmu, darbu ar sistēmām, to darbības rādītājus un ekspluatāciju;

3) jebkādus citus *FSTD* pārveidojumus, kas ir būtiski apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs.

e) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, apstiprina:

1) katru būtisko *MQTG* grozījumu un būtisku grozījumu gadījumā informē kompetento iestādi;

2) visus *ESL* grozījumus un, ja ir veikti būtiski pārveidojumi, kas ietekmē *ESL*, iesniedz atjaunināto *ESL* kompetentajai iestādei.

f) Ja tiek veikts *FSTD* pārveidojums, ko pārvalda saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punktu un kas ietekmē kvalifikācijas sertifikātu, organizācija, kas izmanto *FSTD*, iesniedz kompetentajai iestādei pieteikumu jauna kvalifikācijas sertifikāta saņemšanai.";

5) ORA.FSTD.115. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.115 Uzstādīšana**

a) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, nodrošina, ka:

1) *FSTD* tiek uzglabāta piemērotā vidē, kur iespējama droša un uzticama izmantošana;

2) visi *FSTD* lietotāji un tehniskās apkopes darbinieki ir instruēti par *FSTD* drošību, lai ārkārtas gadījumā pārzinātu *FSTD* drošības aprīkojumu un procedūras;

3) *FSTD* un tās uzstādīšana atbilst vietējiem veselības aprūpes un drošības noteikumiem;

4) kvalifikācijas sertifikāts un ESL atrodas redzamā vietā un ir pieejami visiem *FSTD* lietotājiem un iestādēm.

b) *FSTD* drošības funkciju, piemēram, ārkārtas apturēšanas un ārkārtas apgaismojuma ierīces, novērtējums ir organizācijas pārvaldības sistēmas daļa, un tās pārbauda vismaz reizi gadā un dokumentē pārbaudes rezultātus, lai ekspluatācija būtu droša.";

6) ORA.FSTD.120. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.120 ESL**

a) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, izstrādā un uztur *ESL* katram *FSTD* kvalifikācijas sertifikātam.

b) *ESL* ietver precīzu un visaptverošu informāciju par *FSTD* kvalifikāciju un kvalifikācijas pamatprasībām, uzstādīto aprīkojumu, spējām un specifikācijām, un to izstrādā tā, lai būtu iespējams veikt visu turpmāk minēto:

1) novērtēt *FSTD* piemērotību paredzētajam lietojumam;

2) veikt *FSTD* novērtējumus saskaņā ar VI pielikuma ARA.FSTD.100. punktu;

3) uzturēt *FSTD* kvalifikāciju saskaņā ar ORA.FSTD.105. punktu.

c) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, apstiprina un pārbauda, vai *ESL* iekļautā informācija, kas minēta b) apakšpunktā, ir precīza un visaptveroša.

d) Organizācija, kas izmanto *FSTD*, *FSTD* pievieno papildaprīkojumu, kam nav nepieciešama kvalifikācija, tikai tad, ja pēc novērtējuma tā secina, ka šādam aprīkojumam nav nelabvēlīgas ietekmes uz apmācību.";

7) ORA.FSTD.200. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.200 Pieteikšanās uz *FSTD* kvalifikāciju**

Organizācijai, kas izmanto *FSTD*, jāpiesakās *FSTD* kvalifikācijas sertifikātam tādā formā un veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde. Iekļauj šādus dokumentus:

a) sākotnējā pieteikuma veidlapu kopā ar visu turpmāk minēto:

1) izvēlēto validācijas datu tabulu, kurā norādīts katra objektīvā testa unikālais datu avots;

2) *ESL*;

b) deklarāciju, ka organizācija, kas izmanto *FSTD*, ir veikusi visus nepieciešamos *FSTD* objektīvos testus un atbilst piemērojamo kvalifikācijas pamatprasību kritērijiem, ieskaitot *QTG*, tai skaitā validācijas datu ceļvedi un inženiertehnisko ziņojumu;

c) deklarāciju, kurā norādīts, ka ir izpildītas šādas prasības:

1) ir veikti visi objektīvie, funkcionālie un subjektīvie testi un ir izpildītas vispārīgās prasības attiecībā uz pieprasīto *FCS*;

2) *FSTD* atbilst piemērojamajām prasībām un simulētajam gaisa kuģim vai gaisa kuģu grupai atbilstoši katrai *FSTD* funkcijai.";

8) ORA.FSTD.210. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"b) Kvalifikācijas pamatprasības ir piemērojamas *FSTD* kārtējiem novērtējumiem, ja vien *FSTD* pārveidojuma dēļ nav jāizmanto citas kvalifikācijas pamatprasības.";

9) ORA.FSTD.225. punktu groza šādi:

a) b) apakšpunkta ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

"Ja kompetentā iestāde ir pagarinājusi *FSTD* kārtējās novērtēšanas periodu saskaņā ar VI pielikuma (*ARA* daļa) ARA.FSTD.120. punkta c) apakšpunktu, organizācija norīko personu vai personu grupu ar atbilstošu pieredzi, kas 60 dienu laikā pirms un 30 dienu laikā pēc katra atkārtotā 12 mēnešu perioda sākuma veic visus tālāk minētos pasākumus saskaņā ar VI pielikuma ARA.FSTD.120. punkta b) apakšpunktu:";

b) c) apakšpunktu svītro;

10) ORA.FSTD.230. punktu svītro;

11) ORA.FSTD.235. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.235 *FSTD* kvalifikācijas nodošana**

a) Ja mainās organizācija, kas izmanto *FSTD*:

1) saņēmēja organizācija iepriekš informē kompetento iestādi, lai vienotos par *FSTD* nodošanas plānu;

2) nododošā organizācija informē kompetento iestādi pirms nodošanas un pēc *FSTD* kvalifikācijas sertifikāta atcelšanas.

b) Ja *FSTD* vairs neatbilst kvalifikācijas pamatprasībām, organizācija iesniedz pieteikumu jauna *FSTD* kvalifikācijas sertifikāta saņemšanai.";

12) ORA.FSTD.240. punktu aizstāj ar šādu:

"**ORA.FSTD.240 Uzskaite**

FSTD kvalifikācijas sertifikāta turētājs reģistrē visu turpmāk minēto:

a) visus dokumentus, kuros aprakstītas *FSTD* kvalifikācijas pamatprasības un līmenis un kuri tos apliecina, tai skaitā attiecīgā gadījumā *FCS* vai piešķirto *FCS*, un *FSTD* sākotnējo *ESL* visā *FSTD* ekspluatācijas laikā;

b) *MQTG* un *ESL* aizstātās versijas visā *FSTD* ekspluatācijas laikā;

c) visus periodiskos dokumentus un ziņojumus par katru *FSTD* un par atbilstības uzraudzības pasākumiem – tie jāuzglabā vismaz 5 gadus.”

IV PIELIKUMS

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 VIII pielikuma (*DTO* daļa) grozījumi

Regulas (ES) Nr. 1178/2011 VIII pielikuma DTO.GEN.240. punktā pievieno šādu aa) apakšpunktu:

"aa) *DTO* izmanto *FSTD* saskaņā ar a) apakšpunktu tikai tad, ja tā kompetentajai iestādei pierāda *FSTD* specifikāciju atbilstību attiecīgajai mācību programmai, pamatojoties uz *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu un *ESL*."

V PIELIKUMS

Grozījumi Regulas (ES) Nr. 965/2012 I pielikumā

Regulas (ES) Nr. 965/2012 I pielikumu groza šādi:

1) 50. definīciju aizstāj ar šādu:

"50. "Lidojumu simulācijas trenažieru iekārta (*FSTD*)" ir pilotu apmācībā, eksāmenos un pārbaudēs izmantojama iekārta, kuras kvalifikācijas sertifikātā ir iekļauts *FSTD* spēju apliecinājums (*FCS*) vai piešķirtais *FSTD* spēju apliecinājums, vai mantota *FSTD*;"

2) pievieno šādu 144. un 145. definīciju:

"144. "Mantotā *FSTD*" ir *FSTD*, kuras kvalifikācijas sertifikātā nav iekļauts *FCS* vai piešķirtais *FCS* un kas:

a) attiecībā uz lidmašīnām ir pilnīgs lidojumu trenažieris (*FFS*), lidojumu trenažieru iekārta (*FTD*), lidojumu un navigācijas procedūru trenažieris (*FNPT*) vai instrumentālo lidojumu pamatlīmeņa trenažieris (*BITD*);

b) attiecībā uz helikopteriem ir pilnīgs lidojumu trenažieris (*FFS*), lidojumu trenažieru iekārta (*FTD*) vai lidojumu un navigācijas procedūru trenažieris (*FNPT*).

145) "Aprīkojuma specifikāciju saraksts (*ESL*)" ir saraksts, kas ir *FSTD* kvalifikācijas daļa un sniedz precīzu un visaptverošu informāciju par iekārtas kvalifikāciju un kvalifikācijas pamatprasībām, uzstādīto aprīkojumu, spējām un specifikācijām."

VI PIELIKUMS

Regulas (ES) Nr. 965/2012 III pielikuma (*ORO* daļa) grozījumi

Regulas (ES) Nr. 965/2012 III pielikuma ORO.FC.145. punkta d) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"d) Ekspluatants izmanto piemērotu *FSTD*, kas atbilst visām šādām prasībām:

1) tā ir kvalificēta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1178/2011;

2) ciktāl tas praktiski iespējams, tā ir identiska ekspluatanta izmantotajam gaisa kuģim;

3) to izmanto konkrētā uzdevumā tikai tad, ja *FSTD* piemīt īpašības un attiecīgie uzticamības līmeņi, lai minētajā uzdevumā simulētu attiecīgo gaisa kuģi tādā mērā, kāds vajadzīgs, lai lidojuma apkalpes loceklis pilnveidotu vai uzturētu kompetenci, kas vajadzīga drošai, rezultatīvai un efektīvai gaisa kuģa ekspluatācijai.

Ekspluatants pārbauda *FSTD* piemērotību paredzētajam lietojumam, pamatojoties uz *FSTD* kvalifikācijas sertifikātu un *ESL*.

Ja šīs regulas prasības attiecas uz konkrētiem *FSTD* tipiem un līmeņiem, ekspluatants var izmantot *FSTD* saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikuma (*FCL* daļa) FCL.036. punktu.

FSTD un gaisa kuģa atšķirības apraksta un tās aplūko instruktāžas vai, attiecīgi, apmācības laikā."